

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

„JUTRA“

Pomen našega tiska za naše interese

BESEDA MARIBORSKI IN ŠTAJERSKI JAVNOSTI!

Nikdar ni bil pomen dnevnega tiska tako velik za vso usodo narodov in držav, kakor je prav sedaj. Dnevni tisk je diplomacija nad diplomacijo, kajti preko njegovega mnenja ne more noben diplomat. Dnevni tisk je kakor najfinejši seismograf. Takoj registrira vsako vibracijo duše naroda in opozori nanjo one, ki so odgovorni za politiko, zlasti pa za ono veliko, od katere niso odvisne le postavke proračunov, temveč tudi usode generacij, celih narodov, celih držav. Centralni tiskovni uradi, ki jih ima vsaka vlada, zbirajo vsak dan ta poročila ter jih v ekscerptu izdajo v posebnih bilteneh. Te biltene najdejo ministri in vladarji vsak dan zjutraj že pri kavi, da jim pokažejo točno in verno, kako sodi javnost, kako reagira na posamezne dogodke in kako tolmači interese naroda in države po pojmovanju množic. In kakor daje politika in diplomacija tisku poročila o položaju, tako daje tisk politiki in diplomaciji navodila za smernice dela. Tu je medsebojna navezanost in odvisnost popolna.

Brez tiska ne bi bili nikoli tam, kjer smo, bili bi še v temi srednjega veka, ko le peščica mogočnikov odločala vse sama brez obzira na podanike, njihove interese, mnenja in čustvovanja. Zlasti velik pa je pomen dnevnega tiska sedaj, ko se bije tako srčita diplomatska vojna za novo ureditev položaja držav in narodov in medsebojnega sožitja. Pa tudi če ne segamo po najvišji politiki, če ostajamo le pri manjših domačih zadevah, vidimo takoj, da nam je pred vsem potreben močno fundiran tisk s časniki, ki se zavedajo svoje naloge in svoje velike odgovornosti napram narodu in državi! Ves pomen bi pa mogla doumeti širša javnost šele tedaj, če bi izgubila tisk. To je peč tako samoumevna stvar, da je ne bi bilo treba poudarjati, če ne bi javnost prav zaradi te samoumevnosti pozabljala nanjo. Večini se zaradi te samoumevnosti zdi, da zato ni treba za tisk ničesar storiti in da se zanj ni treba brigati več kakor toliko, da vzamemo dnevnike v roko in jih prečitamo in zopet odložimo. Zato ni odveč vprašanje: Kaj je javnost že storila za dnevni tisk, zlasti za naš?

Spomnimo se, koliko krika je, če je v nevarnosti naše gledališče, če je kakorkoli ogrožena naša univerza ali katera druga slična ustanova! Ali se je kdaj jav-

nost tako zavzela tudi za to, da bi naš dnevni tisk lahko še bolj napredoval, kakor je doslej? Nikoli! In vendar bi brez gledališča, univerze in marsikatero druge institucije vsaj nekaj časa prav lahko izhajali, ne da bi bili bistveno ogroženi naši nacionalni in državni interesi, brez svojega tiska pa ne bi mogli izhajati! Brez svojega, poudarjamo! Kajti le naš tisk tolmači svetovne in domače dogodke tako, kakor je v našem interesu. Kdor bere n. pr. poleg naših dnevnikov tudi še dnevnike kakega drugega naroda, vzemimo nemške iz Avstrije ali Nemčije, ta bo videl takoj razliko. Zato se pa mora tudi naša javnost stalno zavedati dolžnosti, ki jo ima do svojega tiska. Zato mora tudi vedeti, da ni za naš tisk še prav nič storila, če ga bere v kavarni pri črni kavi in potem komodno kritizira. Pravico do kritike ima samo tisti, ki svoj tisk podpira vsaj s tem, da ga naroča in plačuje! Kdor ga pozna samo v kavarni, kjer je zastoj na razpolago, ni storil ničesar. In vendar imamo prav med boljši in najboljše situiranimi ljudmi našega naroda največ takih kavarniških čitate-
ljev!

To se nam je zdelo enkrat potrebno povedati zlasti zaradi naših mariborskih razmer, kajti prav dobro vemo — brez obzira na posamezne slovenske dnevnike in ne da bi govorili le o našem — da je v Mariboru v primeri s številom našega življa naš tisk sorazmerno skrajno slabo razširjen, kar pa velja še v večji meri za našo revijo in knjigo! In to kljub temu, da bide ta tisk dan za dnevom bolj za naše najvitalnejše interese. Če pa že ni dovolj razširjen ljubljanski dnevni tisk, bi moral biti vsaj mariborski, lokalni, saj zastopa skoraj izključno le mariborske in štajerske zadeve! Vsako štajeriziranje je zato skrajno jalovo, če nima niti toliko realne zavesti, da bi vsaj podprlo in dvignilo svoj tisk, svoje glasilo, svojega advokata! Naš dnevni tisk bi se, če bi se javnost pravilno zavedala njegovega pomena, lahko vse drugače razvijal, kakor se je razvijal doslej. Zato upamo, da te besede ne bodo šle mimo ušes, temveč bodo dosegle svoj namen in se bo vsakdo zavedal, da je treba tudi za svoj tisk nekaj več storiti, kakor le seči po njem v kavarni! Če pa bo ta namen dosežen, potem bo naš tisk za naše interese dosti lažji in uspešnejši, kakor je bil doslej!

Po zaključku konference male antante

POLJSKI PREDLOG ZA OSNOVANJE BLOKA SEDMILH. ZANIMIVA IZJAVA ROMUNSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

PARIZ, 3. junija. Tukajšnji listi objavljajo vest, da se bosta v najkrajšem času sestala v Pragi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in poljski zunanji minister Beck, ki bosta ob tej priliki razpravljala o poljskem projektu pakta sedmorice. Nekateri listi celo trdijo, da je bil ta projekt omenjen že pakta že predmet diskusije tudi na sestanku zunanjih ministrov male antante v Pragi. Po omenjenem poljskem projektu naj bi mala antanta razširila svoj delokrog tako, da bi se zvezala s posebnim paktom še s Poljsko, Litvo, Estonko in Latiško.

PARIZ, 3. junija. Posebni dopisnik »Petit Journala« v Pragi se je razgovarjal z romunskim zunanjim ministrom Titulescu, ki je naglasil, da je mala antanta zadovoljna z garancijami, ki ji jih je dala Francija v zvezi s paktom štirih velesil. Kar se tiče obnove italijansko-romunske pogodbe,

je naglasil Titulescu, da bi delala mala antanta enodušno želijo, da se ta pogodba obnovi, vendar sta za zakon bo trebnji obe strani. Sedaj je vse odvisno od Rima. Kar se tiče Madžarske, želi Romunija z njo živeti v miru. Titulescu veruje, da je mogoče gospodarsko sodelovanje med obeh državama, absolutno nemogoča pa je vsaka revizijska pogodba. Tudi Romunija trpi danes zaradi krize prav tako, kakor Madžarska. Problem, ki ga je treba rešiti, torej ni omejen problem. Mala antanta pušča Madžarski široko odprta vrata. Z Rusijo je mala antanta istega mnenja v definiciji napadalca.

AVSTRIJA DOBI POSOJILO.

DUNAJ, 2. junija. »Die Stunde« komentira pristane Francozov na izplačilo avstrijskega posojila. List pravi, da bo to hladen tuš za Berlin in bo napravil konec vseh strašanj.

Nove ovire pri paktu štirih velesil

BREZUSPEŠNA POGAJANJA MED FRANCIJO IN ANGLIJO. FRANCOŠKA VLADA BO VES KOMPLEKS PROUČILA NA NOVO. KEDAJ BO PAKT PODPISAN ŠE NIHČE NE VE.

PARIZ, 3. junija. Sinoči pozno zvečer je bila sklicana konferenca, na kateri so razpravljali zastopniki Anglije in Francije o paktu štirih velesil. Na konferenci so sodelovali: angleški odpravnik poslov Campbell, francoski ministrski predsednik Daladier, zunanji minister Paul-Boncour in državni podtajnik na Quai d'Orsayu, Leve. Konferenca je trajala nad dve uri. Po konferenci je izjavil ministrski predsednik Daladier, da se je konferenca končala brez sporazuma. Vlada bo ves kompleks teh vprašanj ponovno proučila. Zunanji minister Paul-Boncour je izjavil zastopnikom tiska, da sta prešla francoska poslanika v Rimu in Londonu nove instrukcije in je treba zato računati z daljšim trajanjem pogajanj.

LONDON, 3. junija. »Daily Telegraph« piše v zvezi z včerajšnjo konferenco

v Parizu, da so težave pri pogajanjih za pakt štirih velesil mnogo bolj resne, kakor pa se je doslej mislilo. Največja ovira je člen 3., ki se nanaša na razorožitev in na nemško enakopravnost. Nova nesoglasja so nastala tudi v vprašanju člena 16. pakta Društva narodov, ki govori o sankcijah proti državi napadalci. Kakor se govori, bo francoska vlada sporočila zagotovilo garancij, ki ga je dala mali antanti glede nedotakljivosti mej, tudi vladam v Rimu in Londonu.

BERLIN, 3. junija. Poučeni in merodajni nemški krogi naglašajo, da Nemčija ni kriva, da se doslej še vedno ni mogel parafirati pakt štirih velesil. Omenjeni krogi pravijo, da je Nemčija pristala na ta pakt, vendar sta Italija in Francija pozneje predlagali spremembe v besedilu pakta.

Slovesna otvoritev ljubljanskega velesejma

DOPOLDNE JE BAN DR. MARUŠIČ SLOVESNO OTVORIL LETOŠNJI VELESEJEM OB NAVZOČNOSTI ZASTOPNIKOV VLADE.

LJUBLJANA, 3. junija. Danes dopoldne je bil tukej na svečan način otvorjen v navzočnosti visokih državnih predstavnikov in odličnikov 13. ljubljanski velesejem. Nj. Vel. kralja je zastopal divizijski poveljnik g. general Cukavac, ministrskega predsednika minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Pucelj, trgovinskega ministra kot častnega predsednika ustanove ban g. dr. Marušič, notranjega ministra podban g. dr. Pirkmajer, vojnega ministra g. general Pekić, finančnega ministra direktor dravske finančne direkcije g. dr. Valljavec, prosvetnega ministra pa direktor ljubljanske železniške direkcije g. inž. Cugnus. Navzoči so bili pri otvo-

ritvi med drugim tudi knezoškof g. dr. Rožman, ljubljanski župan g. dr. Puc, mariborski župan g. dr. Lipold in zastopniki ostalih večjih občin iz dravske banovine. Predsednik velesejma, industrijec g. Bonač, je imel daljši otvoritveni govor, v katerem je podčrtal veliko važnost gospodarskega dela v sedanjih dobih splošne krize. Nato je proglasil ban dr. Marušič velesejem za otvorjen. Gostje, med katerimi so bili tudi zastopniki vzorčnih velesejmov iz Lipskega in Barija, so si nato ogledovali razstavne paviljone in pristojevali zakuski v svečano okrašenem paviljonu.

Mussolini v Morganovi aferi

WASHINGTON, 3. junija. Ogromno pozornost je izzvala v poteku včerajšnjih razpravljani preiskovalnega odbora senata, ki preiskuje Morganovo finančno afero, da je bil med protežiranci Morganove hiše mimo raznih drugih odličnih osebnosti tudi Benito Mussolini, italijanski ministrski predsednik. Ta ugotovitev je bila tem bolj zanimiva, ker je zastopnik banke izjavil, da se bodo objavila imena vseh pomembnih dejavnikov, ki so prejeli od Morganove hiše značajna denarna sredstva.

Američani se oddaljujejo od Evrope

PARIZ, 3. junija. Newyorški dopisnik »Petit Parisien« ugotavlja v svojem poročilu, da se v vseh smereh ameriškega javnega mnenja občuti sprememba razpoloženja napram Evropi. Pristaši tesnejšega sodelovanja z Evropo izgubljajo na terenu. Izgleda, da je glavni vzrok v tem, ker je ameriška javnost razočarana nad neznatnimi ali sploh ničevimi rezultati, ki so bili doseženi na washingtonski konferenci. Mimo tega se opaža v zadnjem času rahlo izboljšanje v gospodarskem pogledu. Splošno prevladuje vtis, da je vrhunec krize že prebroden in da je pričakovati kot nadaljnjo posledico inflacije še nov padec

vrednosti dolara in naraščanje cen. Iz vsega tega sklepa omenjeni francoski novinar, da je sedaj bolj kakor kdajkoli prei potrebno, da ameriški delegaciji v Londonu olajša sklenitev nekaterih sporazumov splošnega pomena, da se tako prepreči Združenim državam Amerike zopetni povratek k politiki izolacije.

SESTANEK ROTARY-KLUBOV.

LJUBLJANA, 3. junija. Jutri in popoldne bo na Bledu sestanek Rotary-klubov, ki se ga bodo udeležili delegati iz Jugoslavije, Češkoslovaške, Avstrije in Nemčije. Pričakuje se mno delegati iz Jugoslavije, Češkoslovaške, ške in Avstrije, dočim bo Nemcev sodelovalo malo. Rotarijci bodo priredili več skupnih izletov, nato pa bodo skupno odšli na Jadran. Inicijativo za ta sestanek je dal Rotary-klub v Ljubljani.

OFENZIVA PROTI ŠILINGU.

DUNAJ, 3. junija. Listi napovedujejo splošno ofenzivo proti avstrijskemu šilingu, ki so jo že pred več dnevi pričele švicarske in še nekatere druge borze z namenom, da se zruši avstrijska moneta. Prav tako je bila odkrita velika tihotapska afera z izvažanjem avstrijskih bankovcev iz Avstrije čez mejo v Nemčijo. Nasprotno pa je v Franciji po šilingu veliko povpraševanje in so bili doslej le na ta način paralizirani ti nemški manevri.

Dnevne vesti

Pozdrav vitezom floreta in reketa

Navdušeno vas sprejema, viteze floreta in reketa, naš obmejni Maribor. Pri-
srgno vas pozdravlja vse, ki prihajate iz glavnih centrov naše države in vas, ki
prihajate iz tujine, da se pomerite z našimi. Slovenski Maribor vam želi vsem
najlepših uspehov, kar najboljši počutek v njegovi sredini, kliče vam iskreno:
»Dobrodošli!« Posebej pa pozdravlja Maribor pokrovitelja sabljaškega turnirja,
ministra za telesno vzgojo g. dr. Hanžeka, pokrovitelja teniškega turnirja, bana
dravske banovine g. dr. Marušiča, podbana g. dr. Pirkmajerja, ministra n. r. in
predsednika sabljaške zveze g. dr. Mažuraniča in celokupen odbor sabljaške zve-
ze iz Zagreba. Želimo, da bi vsi udeleženci sabljaškega in teniškega turnirja od-
nesli najlepše vtise in spomine iz slovenskega Maribora!

NAROČNIKOM IN ČITATELJEM! Za-
radi praznikov izide prihodnja številka
»Večernika« šele v torek popoldne ob
navadnih urah.

Iz kazniške službe! Pri moški kaz-
nišnici v Mariboru so bili vpokojeni: pod-
narednik Anton Bizjak ter pazniki zva-
ničniki Rudolf Bračko, Franc Vetrin in
Miroslav Ferjančič. Iz Sremske Mitrovice
je bil v Maribor premeščen paznik-zva-
ničnik Lovro Balenovič, za pazniške
pripravnike pa je ministrstvo pravde ime-
novalo Ozvalda Tovornika, zasebnega u-
radnika iz Krčevine pri Mariboru, Joška
Pistotnika, mizarskega pomočnika iz
Maribora in Otona Lešnika, električarja
iz Maribora.

Praznik naših nacionalnih železničarjev.
Naši železničarji praznujejo današnji dan
kot državni praznik v spomin na dogo-
dek, ko so na dan krstne slave carja Kon-
stantina in carice Jelene prešle srbske
železnice iz privatne v državno upravo.
Delo je počivalo na današnji dan tudi v
delavnicah državnih železnic.

Izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu je
preložen. Izlet k Sv. Duhu na Ostrem vr-
hu, ki so ga nameravali prirediti mari-
borska nacionalna društva jutri na bin-
koštno nedeljo, je preložen na praznik
Telovega.

Kolesarski dan in medklubska dirka
Del. koles. društva na Pobrežju za bin-
koštno praznike odpade in se preloži na
2. julija t. l. Navodilo se pozneje objavi.

BIRMANSKE SLIKE FOTO JAPELJ

Ljudska univerza v Mariboru. Preda-
vanje našega rojaka misijonarja g. Jožefa
Kerca je bilo za naše občinstvo velik do-
godek! Dvorana je bila prenapolnjena in
mnogo občinstva je moralo oditi. G. mi-
sijonar je govoril na podlagi prelepih
skopičnih slik nad dve uri svojih sil-
no zanimivih doživljajih med Kitajci in je
pri tem omenjal posebno dobo sedanjih ve-
čnih nemirov in velike anarhije. Njegova
živa, dovtipna beseda je podala o vsem
tem fasciniirajočo sliko in znal jo je še o-
živeti z zlatim humorjem in veliko dra-
stiko. Koliko je bilo smeha! Zares, na
prijetnejši, zabavnejši način se ne da zle-
pa povedati toliko poučnega iz nam tu-
jega sveta. Da ugodimo želji mnogošte-
vilnih, ki se niso mogli slišati g. misijo-
narja, priredimo njegovo predavanje še
enkrat, in sicer v četrtek dne 8. junija.
Popoldne istega dne pa bo predavanje še
za šolsko mladino.

Proslava poroke Nj. Veličanstva kralja
in kraljice. Na slavnostni akademiji v
proslavo desetletnice poroke Nj. Veličan-
stev kralja in kraljice 8. t. m. v Narod-
nem domu sodelujejo: II. dekl. mešč. šo-
la pod vodstvom ge. prof. Caherlove, III.
deška osnovna šola pod vodstvom gosp.
Horvata, gđe. Mayerhoferjeve in gosp.
Bibička, gojenca Glasbene Matice, mali
harmonikarji pod vodstvom g. Šušteršiča
in sokolske naraščajnice, ki uvajajo ra-
jalni nastop. Čisti dobček lepe proslave
bo v prid Počitniškega doma kraljice Ma-
rije na Pohorju. Sedeži 15, 10 in 5 Din,
stojišča 3 in 2 Din.

Absolventke trgovske šole v Mariboru
iz leta 1923 naj prijavijo svoj naslov, ka-
kor tudi eventualne predloge glede 10let-
nice Ljubici Cingerlovi v Mariboru, Ale-
ksandrova 36.

Svetovna prvakinja Ellena Preissova v
Mariboru. Sabljaškega turnirja za držav-
no prvenstvo v Mariboru se bo udeležila,
kakor smo že poročali, tudi svetovna pr-
vakinja in olimpijska zmagovalka v flo-
retu gđe. Ellena Preissova, ki je prispela
danes v Maribor. Odlična prvakinja je u-
čenka znane profesorice sabljanja in nje-
ne tete ge. Mine Verdnik-Neraličeve, že-
ne pokojnega znanega našega rojaka Mi-
če Neraliča, ki je bil pred vojno prav
tako odličen in slovit sabljač. Z Elleno
Preissovo pride v Maribor tudi ga. Ver-
dnik-Neraličeva, ki se bo udeležila turnirja.
Verdnik-Neraličeva je svakinja g. Nerali-
ča, ravnatelja mariborskega mestnega
avtobusnega podjetja.

Cestno policijski red. Predstojništvo
mestne policije določa sporazumno z za-
drugo izvoščkov jutri na dan birne na-
slednji cestno policijski red: dovoz na
Slomškov trg iz I. mestnega okraja de-
sno od Slovenske ulice in iz II. mestne-
ga okraja levo od Aleksandrove ceste je
po Slovenski in Gosposki ulici; dovoz iz
III. mestnega okraja je po šolski ulici; do-
voz iz II. mestnega okraja desno od
Aleksandrove ceste in iz V. mestnega o-
kraja je preko Glavnega trga in Stolne
ulice. Odvoz pa je za I., II., in III. mestni
okraj po gledališki ulici, za vse ostale o-
kraje pa po Orožnovi ulici. T. policijski
red velja tudi za avtomobile in druge za-
sebnе vozove.

Slava 32. artiljerijskega polka. Maribor-
ski artiljerijski polk proslavi na binškoštni
ponedeljek ob 10. uri popoldne v vojaš-
nici vojvode Putnika svojo slavo. Slave
naj se udeleže vsi rezervni častniki in
bojevniki ter mariborsko občinstvo.

Glasbena Matica iz Maribora priredi
prihodnjo nedeljo v Brudermanovi dvo-
rani v Marenberku velik pevski koncert.
Zraven prvega, strogo umetniškega dela,
in nekaj moških in ženskih zborov, se
bo podalo tudi osem posebno karakteri-
stičnih narodnih pesmi iz jugoslovanskih
pokrajin.

Zatvoritev Vetrinske ulice. Zaradi tla-
kovanja se zapre od 6. junija t. l. do na-
daljnega Vetrinska ulica med Grajskim
in Glavnim trgom za ves prevozni pro-
met.

Z Mariborskega otoka. Danes popoldne
ob 9. uri je znašala temperatura vode
v velikem bazenu 18 stopinj C, v sred-
njem 19 stopinj C, v malem 20 stopinj C,
na zraku pa 21 stopinj C.

Trgovske in prepisne knjige v največji
izbiri, cene solidne: Zlata Brišnik, Slo-
venska ulica 11.

Mestno kopališče bo jutri, na binškoštno
nedeljo, kakor navadno ob nedeljah od
8. do 12. ure odprto.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji te-
den ima nočno lekarniško službo Mave-
jeva lekarna »Pri zamorcu« v Gosposki
ulici.

Javna prošnja! Protituberkulozna liga
v Mariboru prosi vse najemnike, da izro-
čijo začetkom meseca dinarske prispev-
ke hišnemu lastniku, hišne lastnike pa, da
izročijo zbrane dinarske prispevke s svo-
jimi vred liginim inkasantom.

Dohodki mariborske carinarnice so
znašali v preteklem mesecu skupno 3 mi-
lijone 826.906:25 Din in sicer dohodki uvo-
za 3 milijone, 819.861:75 Din, izvoza pa
7.044:50 Din.

Umetniška razstava portretnih fotogra-
fov v Ljubljani bo prirejena na letošnjem
Ljubljanskem velesejmu od 3. do 12. ju-
nija. V mogočem razmahu fotografije se
je tudi poklicni fotograf razgibal in si utrl
pot v področje umetnosti. Nekaj agilnih
fotografskih obrtnikov si je zamislilo raz-
stavo umetniških fotografskih izdelkov,
kjer naj bi razstavili prav vsi fotografi.
Konstituiral se je pripravljalni odbor pod
vodstvom fotografa Josipa Pogačnika, ki
je organiziral vse potrebno za to razsta-
vo. Zbornica za TOI je na vso moč pod-
prla to misel, hoteč pripomoči k uveljav-
ljenju fotograf-ovrtnikov v javnosti in

Vse tiskovine

za trgovino, obrt, industrijo
društva, zasebnike priporoča

PODRAVSKA TISKARNA
MARIBOR, GREGORČEVA ULICA 6
TELEFON 20-38

je dala na razpolago paviljon zavoda za
pospeševanje obrti izključno samo za raz-
stavo fotografij. Razstavljenih bo okoli
150 slik, raznih portretov, pokrajin, umet-
nih tiskov in drugih zanimivih del v fo-
tografiji. Razstavljajo sledeči: Pogačnik
Josip in Ivan, Hibšer Hugon, Šmuc Jo-
ško, Kunc Viktor, Kunc Franc, Holinsky
Karl, Hudnik Franc, Mavec Jože, Mancini
Tone, Bešter Veličan, Šlibar Minka, Kralj
Franc, vsi iz Ljubljane. Pavlin Mila, Je-
senice, Jug Franc, Kranj, Aparnik Franc,
Kamnik, Blaznik Avgust, Šelhaus Janko,
Škofja Loka, Dolenc Gvido, Novo mesto,
Pelikon Josip, Perissich Leopoldina, Ce-
lje, Dornik Josip, Kočevje, Weiss Stan-
ko, Trbovlje, Pavlovčič Jakob, Brezovi-
ca, Bavec Vinko, Brežice itd. Razvoj fo-
tografije bo nad vse nazorno pokazan v
zbirki starih aparatov, objektivov in dru-
gem primitivnem orodju, ki so ga foto-
grafi uporabljali pred več desetletji.

Beračeva nezgoda. Usodna je bila tr-
njeva pot 77letnega berača Ignaca Kre-
jaca, ki je včeraj popoldne padel tako
nesrečno po stopnicah v neki hiši v Tat-
tenbachovi ulici, da si je zlomil ključni-
co. Radi hudih bolečin je na mestu omed-
lel in so ga poklicani reševalci prepeljali
v bolnišnico, kjer bo najbrže podlegel
hudu poškodbi.

Riziko dela. V Freundovi tovarni se je
ponesrečil 42letni usnjak Ivan Perko. Po
nesrečnem naključju je vtaknil pri delu
desno roko med valjarje, ki so mu zmeč-
kali tri prste. Ponesrečenemu usnjaku so
nudili prvo pomoč mariborski reševalci
in ga nato prepeljali v bolnišnico.

Ukradeno tele. Trgovcu z živino An-
dreju Tomasu iz Zagreba je včeraj popo-
ldne nekdo ukradel s tovarnega avtomo-
bila tele, vredno 500 Din. Trгоvec Tomas
je tatvino prijavil policiji.

Birmanska darila, lepa in po nizkih ce-
nah pri R. Bizjaku, urarju, Gosposka ul.
št. 16.

BIRMANSKE SLIKE FOTO JAPELJ

Grajski kino. Od danes dalje prvovrst-
na vojaška humoreska »Gospodična po-
ročnik« (Ljubezen v uniformi). Izborna
veseloigra, srčkano petje, prvovrstna
godba. Ery Bos, Tibor von Halmay, Har-
ry Liedke, Paul Heidemann, Hans Jun-
kermann. Naš prihodnji vefilm bo zo-
pet senzacija za Maribor: veliko nra-
stveno filmsko delo »Plesalke za južno
Ameriko se iščejo«. Dita Parlo, Harry
Hardt.

Kino Union. Od danes naprej predva-
jamo fenomenalno veseloigro »Pozdrav,
poljub, Veronika« s temperamentno Ma-
džarko Frančiško Gaal, znano iz filma
»Paprika«, v glavni vlogi. Zopet očarujo-
ča in šarmantna ima v tem filmu nalogo,
da kot mala rezolutna cvetličarka očara
svojega partnerja, Pavla Hörbigerja, so-
vražnika žensk in si ga s svojo umetnostjo
pridobi zase, pa tudi simpatije vseh obi-
skovalcev kina.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, slad-
kosečnosti, izboljšuje naravna »Franz
Josefova« grenčica delovanje želodca in
črevesa in trajno pospeši prebavo. Raz-
iskovalci na polju zdravniške vede o pre-
snavljanju zatrjujejo, da so dosegli s
»Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate.
»Franz Josefova« grenčica se dobi v
vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih
trgovinah.

Na dopustu in počitnicah čitamo Karla
Maya iz Cirilove knjižarne v Mariboru!

Danes zvečer bo na verandi restavracije
»Union« velika veselica »Nanosa«. Nad
vse zanimiv je spored, po katerem
nastopi naraščaj »Nanosa« s tamburaški-
mi točkami. Tamburaški zbor je zelo mo-
čan, ker šteje okoli 20 do 14 let starih
dečkov. Prvič se bo pokazal drevi tudi
mešani zbor pod taktirko nad vse po-
žrtvovalnega pevovodje g. Jos. Križma-
na, ki bo izvajal več težkih pesmi. Po
sporedu ples s sodelovanjem orkestra
društva »Triglav«. Dramski solonastop
Ljudovita Crnoborega. Vljudo vabimo
vse prijatelje našega društva na to našo
prireditev!

Velika tombola na Telovo na letnem
telovadišču Sokola Maribor I. 18 tombol-
skih in mnogo drugih dobikov! Za sedeže
preskrbljeno. Po tomboli veselica.

Sokol Maribor I. poziva člane in člane-
ce, ki so se prijavili za izlet v Ljubljano,
naj prinesejo do torka 27 Din za legiti-
macije br. Cotarju v delavnico v Vetrin-
ski ulici.

Prostovoljno gasilno društvo Pesnica
priredi na binškoštni ponedeljek ob 14. uri
na vrtu tov. Kluga veliko vrtno veselico
s pestrnim sporedom ter vabi vse prija-
telje gasilstva, da pohitijo ta dan na Pes-
nico. Svira priljubljena košaška godba.
Če bo slabo vreme, bo veselica prihod-
njo nedeljo. Odbor.

Srečolov skavtov bo v torek 6. t. m.
Dobitki so razstavljeni v izložbenih lo-
kalih v banovinski hranilnici in jih je
nad tisoč.

BIRMANSKE SLIKE FOTO JAPELJ

V »Kuharici« piše tako: Vzemi na 1 li-
ter vode 3 žlice Kathreinerjeve Kneippo-
ve sladne kave in 1 žlico pravega
»Frankovega« dodatka v hladni vodi ter
kuhaj 5 minut!

Na binškoštni ponedeljek velika poledi-
na piščancev ob dobri kapljici in veselji
zabavi v gostilni Kostajnske pri Sv. Mar-
tina p. Vurberku. Ugodna avtobusna zve-
za tja in nazaj!

Slovensko planinsko društvo, podružni-
ca Maribor, priredi 17. septembra, če bo
slabo vreme pa 24. septembra veliko tom-
bolo, katere čisti dohodek bo namenjen
za končno dograditev »Seniorjevega do-
ma« pri Ribniškem jezeru.

Novo življenje sredi mesta je nastalo
v prenovljeni restavraciji pivovarne
»Union« oziroma na njenem krasnem
senčnatem vrtu. Restavracijo je prevzel
znani strokovnjak g. Lojze Lisjak, čigar
izvrstna klet in luksuzna kuhinja uživa
upravičeno odlične sloves v vsej
javnosti. Drevo bo pri Lisjaku zopet ve-
liko veselje in rajanje na veselici društva
»Nanosa«, ki se je bo udeležil nedvomno
ves narodni Maribor.

Sejem za prašiče. Na sejmu 2. t. m. so
pripeljali 347 prašičev. Kupčija je bila
precej živahna in je bilo prodanih 200.
Cene mladim prašičem so bile naslednje:
5 do 6 tednov stari 120—150 Din; 7 do 9
tednov stari 180—220 Din, 3 do 4 mesece
stari 250—350 Din, 5 do 7 mesecev stari
450—550 Din, 8 do 10 mesecev stari 650
—680 Din, leto stari 700—800 Din; kilo-
gram živje teže so prodajali po 6,50 do 7,50
Din, mrtve pa po 10,50 do 12 Din.

Vremensko poročilo mariborske mete-
orološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal
toplomer 15,9; minimalna temperatura je
znašala 12,6 stopinj C; barometer je ka-
zal pri 16 stopinjah 741,8, reduciran na
ničlo 739,8; relativna vlaga 52; vreme je
tilo in jasno; vremenska napoved pa pra-
vi, da bo menjaje oblačno in topleje.

Državno sabljaško prvenstvo

3., 4. in 5. junija t. l. v dvorani »Uniona«

V ponedeljek 5. junija od 20. ure naprej

akademija s plesom

Svira White star jazzband

Nastopi svetovna prvakinja Ellen Preissova

Gibanje našega obrtništva

IZJAVA DRUŠTVA JUGOSLOVANSKIH OBRTRNIKOV ZA DRAVSKO BANOVINO V LJUBLJANI.

»Na članek »Zakaj se cepijo obrtniške vrste«, pojasnujemo resnici na ljubo sledeče: Sedanje neznosne gospodarske razmere so prisilile veliko število obrtnikov, da se bodo v bodoče samostojno zavzemali za rešitev njihovih obrtniških vprašanj, in to brez sodelovanja in pokroviteljstva industrije in trgovine, ki odločata pri zbornici za TOI kljub temu, da ju obrtništvo po številu presega, kajti obrtnikov je v Sloveniji nad 25.000. V ta namen, na podlagi solidarnosti vseh obrtnikov, se je ustanovilo »Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino«, ki bo zastopalo včlanjeno obrtništvo v boju za ločene obrtne zbornice in skušalo tudi v drugih obrtniških vprašanjih pomagati svojim članom.

Tudi veliko število mariborskih obrtnikov je že uvidelo, da bo resni in jasni namen tega društva mnogo koristil in pripomogel k izboljšanju obrtniškega stanja, zato je vstopilo v to društvo in bo s pripravljenostjo sodelovalo za izvajanje in ustanovitev ločene obrtne zbornice. Prav ločena obrtniška zbornica, v kateri se zrcalijo vse upravičene težnje vseh jugoslovanskih obrtnikov vseh narodnosti, bo odstranila ono pokroviteljstvo industrijskega in trgovskega odseka v združenih zbornici, kjer se interesi vseh treh odsekov križajo, zaradi česar ne more priti do pravične rešitve posameznih križajočih se teženj.

Kar se pa tiče jezikovnih vprašanj, spoštujemo mi obrtniki in cenimo vsakega obrtnika, ki zavedno in strokovno misli, četudi to izraža v nemškem jeziku.

Gotovo je, da marsikaterim gospodom ne ugajajo ne naše smernice ne naše delovanje, pa jim ne moremo to všteti v zlo, ker vsak je sam svoje sreče kovač in mi obrtniki za samostojno zbornico bomo sami skovali ono ustanovo, ki bo branila resnično naše obrtne koristi in ne bo odvisna od industrije in ne trgovine.

Naši podružnici v Mariboru in v Dravogradu ob skrajnih mejah naše države sta v dokaz, da naše obmejno obrtništvo vstopa v sklenjeno vrsto zavednih jugoslovanskih obrtnikov, ki so v zvezi z vsemi ostalimi narodnimi obrtniki jugoslovanske države. Jasna in upravičena namera D. J. O. Z. D. B. bodo dovedla do končne zmage, kajti samo obrtnik z obrtnikom more dospeti do zaželenega stavljenega si cilja, da samostojnih obrtniških zbornic, ki bodo edine braniteljice naših upravičenih zahtev.

Toliko v vednost in na znanje vsemim obrtnikom, ki omalovažujejo naše delovanje in še do danes niso uvideli prave težnje skupnih zbornic, v katerih se smatramo obrtniki zapostavljene v korist industriji in trgovini.

J. K.

Pepek

Zdel se ji je prijazen in je ponižno rekla:

»Vpisat sem ga prišla.«

»Si so na konec hodnika.«

»Počakajte!« Odprl je vrata. Čez čas je ven prišel drug gospod. Pepek je skozi vrata zazrl polno gospodov, sedečih za mizo. Potem so se vrata zaprla in je videl le zlata očala gospodova.

Mati, ki je govorila z gospodom, je potegnila Pepeka za rokav, lepo pozdravila, nato sta šla. Deček na ulici je imel prav. Oddahnila si je.

»Si že sprejet, Pepek.« Nato se je nagnila bliže. »Ali si videl gospode? Ta bo najvišji.«

Pepek pa se je vstavil pred nekimi vrati. Razred. Kakšen je le, ga je zaskrbelo. Narahlo je pritisnil na kljuko. Odprl je vrata, ki so zaskripala in motila tihoto hodnika. Mati je narahlo kriknila. Pepek pa je v tem hipu že videl vse, tablo, mizo in klopi, po stenah pa polno slik. Obstal je, takšen je torej razred, je počasi mislil. Mati ga je potegnila od vrat in jih zaprla; zopet so zaskripala.

»Takšen natakničenec si.« je šepetala in se strahoma ozirala po hodniku.

To je torej mestni razred, je pomislil in je čutil veliko razočaranje. Zrušila se je slika bele, svetle učilnice, ki jo je zgradil v svojem hrepenenju.

Prvo veliko razočaranje.

Opomba uredništva: Objavljamo to pojasnilo, ki smo ga prejeli od ljubljanskega osrednjega društva »Jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino« in poudarjamo, da smo kar se tiče različnih mnenj in teženj v našem obrtništvi slej ko prej nepristranski. Stvar obrtnikov samih je, da se pogovore in zedinijo radi svojih ciljev.

Odločno pa odrekamo temu društvu v Ljubljani, da bi razsojalo o naših nacionalnih zadevah v Mariboru in ob severni meji, ker jih ne pozna in nima o njih nič pojma, kakor ne večina Ljubljanec. Naša tukajšnja nacionalna javnost ne more stati brez pomislekov na strani pokreta, četudi stanovskega, ki si stavi pri podružnicah na nacionalno ogroženih mestih na čelo ljudi, ki po vsem svojem bistvu ne pripadajo naši narodnosti! Če hočejo že sodelovati, naj bodo navadni člani. V Ljubljani in na bivšem Kranjskem je to lahko vseeno, v Mariboru pa ni!

Zato si je storilo ljubljansko vodstvo slabo uslugo, da si je izbralo pri nas za zastopnike nenacionalne ljudi, ki govore na zborovanjih nemško. Naša javnost bo slej ko prej ostala na strani tistih, ki so se 15 let častno borili za slovensko obrtništvo in obrt v Mariboru in zato poznajo naše interese, ki niso le stanovski, temveč tudi narodni! Pod firmo »jugoslovanski« smejo nastopati samo narodno zavdni Jugoslovani!

Občni zbor Ljudske univerze

Plodonosno delo te naše važne kulturne institucije.

Sinoči je polagal obračun dela v pretekli sezoni odbor naše kulturne institucije, Ljudske univerze v Mariboru. Občni zbor je vodil predsednik g. inž. Kukovec, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče, nato pa podal obširno poročilo, iz katerega posnemamo, da je imela Ljudska univerza v lanskoli sezoni precej lepih uspehov. Lani je imela 52 prireditve, predlansko leto 41, predpredlansko leto pa 37. Obisk je dosegel v lanskoli sezoni skoro 8.000 obiskovalcev iz česar je razvidno, da se je vsake prireditve udeležilo povprečno 160 oseb. Razveseljivo so te številke, ki jasno pričajo, kako močno se je usidrala Ljudska univerza na mariborskih tleh.

V Ljudski univerzi je včlanjenih nad 300 članov in je lani število članstva precej naraslo. Zanimivi so tudi podatki o predavanjih, ki jih je priredila Ljudska univerza v lanskoli sezoni. Bilo je 35 prireditve v slovenskem jeziku, 7 srbohrvaških, 5 francoskih in 5 nemških. Nekaj prireditvev pa je bilo v zvezi z češkoslovaško ligo in s francoskim krožkom.

Na stanovanju sta se mati in gospodinja pogovarjali. Pepek je sedel na lepem okroglem stolu. Za mater se ni brigal. Skrivoma je pogledoval tovariša, ki je sedel onstran mize in čital knjigo; potem se je Pepek zazrl med knjige, ki so zložene ležale na omari.

Potem se je zavedel, da gospodinja in mati govorita o njem. Ozrl se je. Materi ja žareel obraz, pripovedovala je, kako je Pepek pri stricu jokaj. Gube na gospodinjinjih licih so se še bolj povesile v blagohoten smehljaj. Pepek je vse videl in je povesel oči. Čemu o tem govore? Nato se je ozrl v tovariša, ki je dvignil glavo iznad knjige.

»Mama!«

Tovariš je pogledal nani, nato prislulnil onima in se nasmešnil.

»Kaj ie,« se je ozrla mati.

Z očmi jo je zaprosil, naj molči, nato je vprašal:

»Kdaj bomo kupili knjige?«

»Saj nimaš take sile,« je menila mati.

»Mirko,« je poklicala gospodinja, oni se je ozrl. »Vi boste s Pepekom šli kupovat knjige.« Priklimal je, pogledal je po Pepeku, nato je obraz resno nagnil na knjigo.

Tislega popoldne je mati šla. Hodila sta skozi mesto na postajo. V eni roki je nosila cekar, v drugi culo. Počasi sta lezla od ljudi in se izogibala.

»Pepek! Dobro si zapomni pot, da ne zaideš,« je govorila mati. Držala sta se vse do postaje.

Nato sta se ločila.

»Pa nam piši,« je govorila. »Glej, da

Zagorelo polt

potom **NIVEA-creme-olija**

Oboje pospešuje zagorenje kože in zmanjšuje nevarnost solnčarice. Pred solnčenjem se je treba dobro namazati. Na ta način lahko uživate brez skrbi svetlobo in zrak. Zavidali vas bodo za vaš zdrav in sportno sveži izgled.

Nivea-crema učinkuje pri vročini prijetno hladeče. Nivea olje vas štiti ob hladnih dnevih pred velikim ohlajenjem. Obe sta nenadomestljivi, neponarejivi, kajti le ti vsebujeta eucerit.

Crema: Doza Din 6.— do 25.—, tuba Din 12.— in 17.—.

Ob koncu svojega poročila se je predsednik prisrčno zahvalil banski upravi za izkazano podporo, mariborski občini za brezplačno uporabo dvorane, Posojilnici v Narodnem domu za naklonjenost in mariborskim časnikiarjem za veliko razumevanje in za pomoč pri reklamni in propagandi. Tudi se je predsednik zahvalil Slovenskemu ženskem društvu za izkazano prijaznost.

Prav tako ugodna so bila poročila vseh ostalih funkcionarjev in je bil soglasno sprejet predlog, da se da odboru za požrtvovalno delo pohvala in razrešnica.

Pri volitvah je bil zopet izvoljen za predsednika g. inž. Kukovec, za podpredsednika prelat g. dr. Kovačič, za tajnika g. prof. Kos, za blagajničarko gđ. Ažmanova, za referenta glasbe g. prof. Družovič, za referenta strokovnih tečajev in ekskurzij meščansko-šolski učitelj g. Šumliak; za odbornike pa so bili izvoljeni ga. Maistrova, minister n. r. g. dr. Kukovec, prof. g. dr. Dolar, prof. g. Bogovič, prof. g. Šilih, sodni svetnik gosp. dr. Travner in učitelj g. Šegula. Za preglednika računov sta bila izvoljena inšpektor v p. g. dr. Poljanec in odvetnik g. dr. Rapotec.

Lepo uspeli občni zbor je zaključil predsednik z optimistično perspektivo za bodočnost in z upanjem na vedno lepši razvoj te naše kulturne institucije.

Ptuj

Poročila sta se danes profesor g. Franc Onič iz Ptuja in gđ. Slava Vučevićeva, profesorica v Ptuj. Kot priči sta funkcionala profesor g. Franc Alič in sodnik g. Vlado Puncuh. Čestitamo!

Občinska seja. V četrtek 1. t. m. se je vršila IV. redna seja občinskega sveta, koji je predsedoval župan g. Ladislav Jerše. Obravnavale so se razne važne občinske in gospodarske zadeve. Po poročilu župana se izdeluje pri banski upravi projekt za vodovod in kanalizacijo, koji v Ptujju še pogrešamo. Novemu sportnemu klubu »Drava« se je dalo v našem igrišče, ki ga je imel doslej v najemu SK Ptuj. V domovinsko zvezo sta sprejeti Ana Kokolj in Marija Kos, zasebnici v

Ptujju. V razpravi je bil tudi predlog za prenos tržišča iz Slovenskega trga na nanovo urejeni Tyršov trg. O tej zadevi se je mnogo govorilo in povzročila je že mnogo razburjenja ptujskega prebivalstva. Vleče se že čez pol leta, vršil se je celo plebiscit in tudi banska uprava v Ljubljani je bila naprošena, da poseže vmes. Sedanji živilski trg ne odgovarja namreč več sedanjim razmeram in je mestna občina uredila Tyršov trg v ta namen in investirala nad 200.000 Din. Proti premestitvi pa je nastal velik odpor enega dela prebivalcev, ki so vztrajno zastopali stališče, da naj ostane živilski trg na dosedanjem mestu. In tu je prišlo do spora tudi pri občinskih odbor-nikih, ko je bil stavljen predlog za premestitev. Po hudi debati je dal župan predlog na glasovanje, ki je z majhno večino bil tudi sprejet. Nabito polna galerija je z zanimanjem sledila poteku obravnavanja in glasovanja. Živilski trg se torej prenese, dvomimo pa, da bodo prizadeji pridobitni krogi mirovali. Posledice pa bodo nastale tudi na drugi strani, ker je bila kritika v debati z argumenti, ki menda niso bili oportuni coram publico.

V bolnišnico so prepeljali 4letno hčerko posestnika, Marijo Jurančičevo. Na paši jo je krava zabodla z rogovi in obraz popolnoma razmesarila. Stanje otroka je nevarno.

Žigosanje legitimacij na Ljubljanskem velesejmu. Posetnikom Ljubljanskega velesejma se bodo žigosale permanentne legitimacije, ki upravičujejo tudi na polovično železniško vožnjo, počenši s 3. junijem ves dan od 8. ure zjutraj do 20. ure zvečer pri glavnem vходу v desni blagajni. Brez tega žiga v legitimaciji vožni listek ne velja za brezplačno vrnitev domov.

Med služkinjami.

Anica: Če bi ti vedela, kako se moja gospodinja baha z mojo obleko!!

Tončka: S tvojo obleko!!!???

Anica: Da, s tisto; katero mi je obljubila za Božič!

Za hrbtom se je oglasila gospodinja. »Zdaj lahko gresta z Mirkom po knjige.«

Oči je odtrgal od hiše, nato se je zasanjavo ogledal po sobi. Gospodinja je stala sredi izbe. Lice ji je bilo staro, gubasto. Tuje mu je bilo.

Skozi dušo se mu je prelilo nekaj odvratnega.

3.

Vse je bilo tako čudno.

Sest jih je bilo, v vsaki sobi so se učili trije, spala pa sta v prvi sobi dva, Pepek in Leon; poleg je bila gospodinja postelja.

V sosednji sobi so še bedeli, bilo je čuti šepet, zamolkla govorica je včasih udarila v smeh, ki pa je naglo nehal in je za hip nastala tišina, v kateri se je slišalo le gospodinjinjo stokanje.

»Spravite se že enkrat spat! Mirko!« je prosila iz kota. Za hip je nastal molk. »Da bo mir,« je stopala gospodinja in zakašljala.

Pepeka pa je zgrabilo, da bi se izmuznil v drugo sobo. Napenjal je ušesa, da bi slišal življenje tam za vrati. Kurili so svoj petrolej in so lahko svetili, njega pa gospodinja zgodaj spodi spat.

Nekega večera se je izmuznil k onim, pa je kmalu prišla gospodinja in ga spodila spat. Ni črnil besedice in je šel, med vrati se je še ozrl nazaj v polsvetlo prostorno izbo. Podhuljeno se je spravil v posteljo, bilo mu je hudo.

(Se bo nadaljevalo.)

Od kod in kako je nastalo mariborsko nemštvo?

TRETJI ODGOVOR NA LAŽI DUNAJSKEGA »KAMPFA«.

»Der Kampf« pravi v svojem znanem članku o nemškem Mariboru, da najdemo do leta 1600 med 1000 mariborskim meščani komaj 80 imen, ki zvene slovanško. Tu mišljena mariborska meščanska imena nahajamo v listinah iz let 1243—1295, 1305—1399 ter v davčni knjigi iz let 1452—1531.

Preden preidemo na ta imena si pokličimo v spomin, kaj pravi o njihovem pomenu za narodnost R. Reichel, ki jih je prvi in do danes tudi edini obravnaval v mariborskem gimnazijskem izveščju za l. 1867. Reichel pravi doslovno: ...»Die Bevölkerung der Stadt ist, was die Namen anbelangt, stark gemischt. Indessen entscheiden Namen bei der Bestimmung der Nationalität nicht, insofern einerseits auf dem Lande wohnende, wenn sie auch deutscher Abkunft waren (dafür sind die Namen meist Beweis) slovenisch lernten und umgekehrt vom Lande in die Stadt einwandernde deutsch lernten.... In ganzen 13. Jahrhundert findet sich unter ungefähr 70 Männern und Frauenamen nur der einzige Frauenname Studa, die möglicherweise slavisch ist. Damit soll jedoch nicht gesagt sein, daß nicht ein Theil der Bevölkerung slovenischer Abkunft gewesen sein könnte, denn in jenen Zeiten nahmen gewiß manche, die in die Stadt zogen, deutsche Namen an, um der Bürgerrechte theilhaftig zu werden...« Tako Nemec Reichel!

Če hočemo splošni spoznati vsebino mariborskih meščanskih imen, potem moramo vedeti, da so se imena v današnjem rodbinskem smislu razvila šele proti koncu srednjega veka. In to kot patronimična imena (n. pr. Gregorič iz očetovega krstnega imena Gregor), imena iz stanu ali časti (n. pr. Župan), iz obrti in posla (n. pr. Mesar), po izvoru domovine (n. pr. Kranjc, Korošec), legi stanovanja (n. pr. Podbregar) in po tipičnih duševnih ali telesnih lastnostih posameznika (n. pr. Bradač, Suhac).

Pri patronimičnih rodbinskih imenih imamo izvor večinoma v krščanskih svetniških imenih. N. pr. Anderle iz Andreja ali pa splošni svetniška imena sama kakor n. pr. Lenart. Sedaj pa se vprašajmo, kdo more iz rodbinskih imen, ki so nastala iz imen svetnikov ugotoviti, da so to nemška imena, kakor to dela nemški poročevalci v »Kampfu«? Z isto pravico moremo Slovenci trditi, da so ta imena slovenska!

Imena iz časti ali položaja so zopet dvorezen meč. Vzemimo za primer naše Hauptmane, Vahtarje itd. Nemec gleda v teh imenih takoj svojega sonarodnjaka. Stvar postane pa drugačna, če se zavedamo, da nismo Slovenci v Podravju imeli nikdar domače mestne uprave, vojaštva itd. in zaradi česar je tudi Slovenec prevzel oficijalna imena za svoja. Poglejmo hitro izpremembo pri vojaških činih. Pred vojno je naše ljudstvo pod vplivom avstrijske vojske poznalo hauptmane, danes za eno desetletje kasneje poznali kapetane. Zato so ta imena pač znak našega suženjstva, niso pa dokument za nemški Maribor.

Slučen je položaj pri imenih iz obrti in posla. Slovenci nismo smeli razvijati obrti, ker je obrt bila monopol meščanstva, in tako smo z obrtjo v mestu prevzeli tudi nemške strokovne izraze. To pa zopet ne dokazuje, da je n. pr. naš Tišler po svojem izvoru Nemec, ampak to ime je samo dokaz za nekdanjo gospodarsko premoč Nemcev nad nami, kakor tudi danes ne more biti n. pr. ime »monter« kakršenkoli narodnostni dokaz za obrtnika-monterja.

Zaradi nemške uprave v mestu je razumljivo, da so tudi ljudje z imeni po legi bivališča ali pa po telesnih in duševnih značilnostih dobili nemška imena. To pa je zopet samo znak našega robstva in ne dokaz, da je nosilec takega imena Nemec.

To ne more biti dokaz zaradi tega, ker imamo med najpogostejšimi imeni prav imena po domovini posameznika. In med temi imeni so izredno pogosta imena iz Slovenije in mariborske okolice. N. pr. Kamenczer (iz Kamnice), Steffen von Trestericz, Heinrich Kossirepp l. t. d. Prav ta vrsta rodbinskih imen pa omogoča, da Slovenci reklamiramo za sebe do-

ber del teh imen, katera smo dosedaj smatrali za nevtralna. Kajti ta imena dokazujejo neizpodbitno slovenski izvor premočnega mariborskega meščana. To je utemeljeno, medtem ko vzeti n. pr. Hannsa Kraynerja, Jorga Kernerja ali pa Anderleta, Hauptmana, Tischlerja, Felberja, Krola itd. brez nadaljnega za Nemca, ne upoštevajoč pri tem slovenskih podravskih prišlekov v mesto, ne gre. To more storiti apriorist s svojim preživim nemškim čuvstvom, medtem ko bo vsak drugi moral priznati večino nosilcev teh imen kot ljudi, ki so po svojem izvoru Slovenci.

Iz rečenega je jasno, da more razmerje 1000:80, kakor ga navaja »Der Kampf«, veljati samo takrat, ako smatramo vsako ime svetnika, obrti, stanu, legi in osebnosti, ter vse ljudi, ki izhajajo iz krajev s tudi nemškim imenom za nemške.

Pri tem se povrnemo zopet nazaj na začetek. Slovenec, ki je prišel z dežele v mesto, je moral skriti svoj podeželski značaj, če je hotel dobiti meščanske osebnosti. In to je storil vsakdo, komur je bilo za svobodo in privilegije meščana. Da je to raznarodovalo imena, je jasno, in da je zaradi tega procent slovenskih meščanskih imen majhen, prav tako. Po tem kar smo omenili pri posameznih rodbinskih imenih in zlasti še če upoštevamo privilegirani meščanski stan proti podeželanu, moremo razumeti naša srednjeveška meščanska imena, ki ne morejo nikdar biti dokaz za narodnostni izvor posameznega meščana in katera v za Slovence najslabšem primeru kažejo na pisani izvor mariborskega srednjeveškega meščanstva. Kulturni vpliv nemštva na naše Podravje je bil samo vpliv meščanske civilizacije, ki je preko stanovske meščanske zavesti združevala narodnostno po izvoru slovensko in nemško meščanstvo v eno ednico. Tega kulturnega vpliva pa ni vršil Nemec, ampak je posledica političnega sožitja Podravja z nemškimi pokrajinami pod Habsburžani. Za narodnostno usmerjenost je bilo to brez pomena! Kajti tista politična edinica v okviru katere je podravski človek razvijal svojo miselno orijentacijo, ni bila narodnost, ampak dežela, pri nas v Podravju Štajerska.

Stari Mariborčan je govoril slovensko in nemško, čutil pa se ni ne Slovenec ne Nemec, ampak Štajerca. Izprememba v tem pogledu nastopi šele po letu 1848. Dokazov za to bi lahko navedli celo vrsto; omenjamo samo enega: Ko je v drugi polovici XIX. stoletja nastopila diferenciacija dotakratnih Štajercev v Slovence in Nemce, so zadnji poizkušali preprečiti narodnostno emancipacijo Slovencev prav s poudarjanjem štajerskega pokrajinskega čuta, iz katerega so močje kakor Seidl, zlasti pa Ornič razvili straniko štajerskega. In na drugi strani je bil tak miselni Štajerc, po rodu sicer Nemec, M. Herman, celo prvi politični zastopnik štajerskih Slovencev!

Z nastopom demokracije so prišla k nam nova politična načela. Meščan se je oklenil liberalizma, ki je njegovi zavesti najbolj prijal, kmet pa konservativizma. In sedaj je postalo politično prepričanje liberalizma tisto, ki je strnilo meščana v eno politično in nacionalno skupino, to je v nemštvo. Kajti izvor liberalizma je bil pri nas nemški. In tako so ljudje, za katere je bila kulturna usmerjenost več kakor narodnostna, prešli preko liberalizma v nemštvo. Na Kranjskem imamo tipičen vzgled v K. Dežmanu, na Štajerskem pa v mariborskem, ptujskem in celjskem meščanstvu. Drugi izvor je bil podravski socializem. Kot internacionalna orijentacija, je ta pokret uspeval štajersko usmerjenega prišleka, da se ni dvignil do narodnega prepričanja. Usodno za Slovence pa je postalo pri obeh pokrelih, da nismo našli ljudi, ki bi dali liberalnemu in socialističnemu pokretu v Podravju slovenski značaj. Slovenci smo istovetili liberalizem in socializem z nemštvom, kakor so Nemci istovetili konservativizem s slovenstvom!

In ko se je obenem s politično opredelitvijo med liberalizmom in socializmom na eni ter konservativizmom na drugi

strani izvršila v Podravju tudi narodnostna diferenciacija med Nemci in Slovenci, potem je volilna reforma v začetku našega stoletja osigurala Nemcem njih posestno stanje z mandati spodnještajerskih mest in trgov. Tako je avstrijski volilni red konzerviral podravsko in mariborsko nemštvo in mu pomagal s kulturno-politično opredelitvijo mest asimilirati slovenske prišleke!

Do 1848. poznamo v Mariboru samo meščane in Štajerce. Nato pa se obenem s kulturno-politično diferenciacijo med liberalizmom in konservativizmom izvrši tudi narodnostna diferenciacija med nemštvom in slovenstvom. Nemštvo v spodnještajerskih mestih je nato konzerviralo volilna reforma 1906. Mariborsko nemštvo je staro manj ko 100 let.

Styriacus.

Odkrivanje prošlosti naše domovine

ARHEOLOŠKE NAJDBE NA POBREŽJU.

Skoraj v vseh krajih v mariborski okolici so doslej odkrili različna prazgodovinska in rimska gradišča in grobišča; tudi Pobrežje ni ostalo brez njih. Že pred vojno so tukaj našli prazgodovinske predmete iz latenske železne dobe, toda tudi znanstvenikom je ostalo neznano, kje je to grobišče prav za prav. Pred 6 leti so našli na Pobrežju žaro rimskih novcev, pred 2 letoma pa na istem mestu rimske kamenite grobove-sarkofage. V Dogošah in Brezju so pred več leti našli tudi neke rimske starine, o katerih Muzejsko društvo v Mariboru ni bilo niti obveščeno. V okolici pa so še neke rimske starine, tako iz poznoantične, kakor iz srednjeveške dobe.

Najprej so na Pobrežju našli latenske (Latenska doba ok. 400—500 pr. Kr.) grobove. To je bilo l. 1901, ko je pokojni prof. F. Ferik daroval ptujskemu muzeju orožje iz omenjene dobe. Kupil jih je od nekega kmeta na Pobrežju, ki jih je našel pri oranju. Kdo je bil ta kmet, F. Ferik ni povedal, toda pravi, da je bilo orožje najdeno na Pobrežju, 1 km daleč od Drave in 1 km daleč od Maribora. Verjetno je torej, da so bili latenski predmeti najdeni na njivi kmeta Keka. (Pobrežje, Šolska ul. 3.) Tukaj sta bila najdena meč in puščica iz iste kovine. Meč je tenek, razmeroma dolg, oster in zelo špičast. Vsa latenska najdišča so dala meče popolnoma iste oblike. Puščica je v obliki elipse, zvinjena na sredini na isti način kakor meč. Ptujski arheolog V. Skrabar meni, da je ta puščica botivnega značaja, da torej nikoli ni služila v bojne namene, marveč so jo dali pokojniku le za spomin v grob. To mnenje končno ni neverjetno, vendar moramo upoštevati, da je latenska doba, v katero spada grobišče na Pobrežju, doba bojev in da v latenskih grobovih nahajamo predvsem orožje, le redko tudi nakitje. Od leta 1901 dalje tukaj niso ničesar več izkopali.

Drugo najdišče je rimsko grobišče na Spodnjem Pobrežju, ob Zrkovski cesti, pri kmetu Keku (ne pri onem v Šolski ul. 3; na Pobrežju sta namreč dva Keka!) Imenovani je že l. 1926, ali 1927, našel na travniku za svojim gospodarskim poslopjem žaro z rimskimi novci. Kam je najdba izginila, je za sedaj neznano, vendar je verjetno, da se bo dalo nekaj novcev rešiti za naš muzej. Šele leta 1931 je imenovan našel zopet nekaj rimskih stvari, in to okoli 40 metrov od najdišča rimskih novcev. Sklenati torej moremo, da je tukaj večje rimsko pokopališče. L. 1931 so namreč izkopali rimski sarkofag, to je iz kamenitega koodra izklesan grob. Pravili so mi sicer, da niso našli zraven ničesar drugega, ali to je malo verjetno, da bi bil ta kenotaf (grob brez mrliča). V sarkofagu je bila gotovo žara s pepelom, kakšen meč in novci, to so namreč najsplošnejši pridevki revnejših rimskih grobov. Sarkofag je ostal nato 2 leti ob Pobrežki cesti, letos pa so ga prepeljali v mariborski muzej, kjer si ga je tudi mogoče ogledati. Sarkofag je okoli 1/2 m debel in 1 m širok. Na eni strani je izklesana 1 dem globoka in 1/2 široka vdolbina, kamor so položili žaro s pepelom z raznimi pridevki, ki pa so jih kmetje pri kopanju gotovo porazgubili. Snov je navaden kamen in tudi oblika je revna, da je težko natančno reči iz katere dobe je. Gotovo je, da je iz rimske dobe, toda ker je sarkofag popolnoma provincialno, kmečko delo in nima niti napisa niti kakšnih okrasov ter so se pridevki izgubili, je natančneje določiti dobo (stoletje) mogoče le, ako primerjamo ta sarkofag z drugimi enakimi, v katerih pa so se ohranili še pridatki, kot n. pr. novci etc. Sicer pa izhaja najdba gotovo iz rimske dobe, med 1—4. stoletjem po Kr. r., polje in travnik pri Kekovem poslopju pa je večja rimska nekropola, na kateri bi Muzejsko društvo v Mariboru naredilo v jeseni nekaj izkopov.

Pri Brezju so še tudi nekatere starine, za katere se sicer ne more reči iz katere dobe so, ali jih je vendar omeniti. Približno 5 minut od cerkve v Brezju v smeri proti Pobrežju so namreč v gozdu sredi travnika in polj zemeljski napisi in hribčki, ki bi nam dali misliti, da je tudi to kakšno gradišče. Okopi so sicer komaj 1/2 m visoki in so bili torej v obrambne namene brezpomembni; zato je verjetno, kar nekateri trdijo, da so okopi geološkega postanka, gomilam podobni hribčki pa so nastali v srednjem veku, ko je razsajala kuga in so tam pokopavali mrliča. Notranjost tega prostora je vsa prekopana in posejana z žgano opeko; tamkaj so namreč najbrže izdelovali v srednjem veku opeko. Vendar bi bilo zanimivo ugotoviti, ali je to naredil človek, ali pa je geološkega postanka. Vendar pa je zanimivo iz zgodovinskega stališča, kakor tudi arheološkega ugotoviti in razjasniti vprašanje grobov, kajti 7 minut dalje od tega grobišča, v smeri proti Mariboru je večji prekopan grob, o katerem pravijo kmetje, da so se v njem našli različni prazgodovinski predmeti. Deloma nam to potrjuje tudi kamenje, ki ga je še danes mnogo na gomili. Na županovi njivi v Brezjah pa so izkopali pred leti steber iz marmorja, visok 1 m, o katerem tudi trdijo, da je rimski. Na njem je nekaj ornamentov, vendar je težko določiti, iz katere dobe je. Danes je v cerkvi in služi za podstavek posode za blagoslovljeno vodo. Pred 100 leti so tukaj izkopali novce iz novega veka, in sicer pod vaško lipo. Vprašanje grobišča in marmornatega stebra pa bi bilo treba rešiti.

V Dogošah so leta 1926 ali 1927 izkopali pri hiši kmeta Protmana okoli 200 srebrnih in nekaj bakrenih novcev, o katerih pravijo, da so iz rimske dobe. Vse novce so prodali nekemu zlatarju v Mariboru, tako, da je nemogoče ugotoviti dobo, iz katere so. Prazgodovinskih in rimskih starin je na Pobrežju v Dogošah in po vsem gornjem Dravskem polju še dovolj, in sistematična raziskovanja bi odkrila gotovo še kaj zanimivega.

Bojan Grilc.

Nespametno strašenje otrok.

Ze zelo stara je navada, da matere ali varuhinje strašijo prežive ali poredne otroke z izmišljotinami, češ, da jih bo vzel stražnik, dimnikar ali pa celo sam črni hudobec. Tako je neka otroška varuhinja v Geldernu na sprehodu postrašila triletnega sinčka svojega gospodarja z grozljivo, da ga bo odnesel črni mož. V naslednjem trenutku se je izza vogala resnično pojavil dimnikar. Otrok se je črne postave tako ustrašil, da je planil v stran in padel v tamkajšnji ribnik, v katerem se je utopil.

Strašen požar na otoku Sahalinu.

Na otoku Sahalinu je izbruhnil katastrofalni požar v ogromnih gozdovih, ki obdajajo večje in manjše človeške naselbine. Oblasti so izdale takoj vse potrebne odredbe za lokaliziranje ognja in reševanje ogroženega prebivalstva, vendar so bili vsi dosedanj ukrepi in gasilne akcije zaman. Oblasti menijo, da je našlo strašen konec v morju plamenov doslej že več sto ljudi, ter vsa živina.

»Zakaj ste v zaporu?«
»Ker sem bil zamudil vlak.«
»Da bi vas zaradi tega zaprli?«
»Da, če ga ne bi bil zamudil, bi odpotoval čez mejo.«

Sport

Sabljaški turnir

ELLEN PREISS,

svetovna prvakinja in olimpijska zmagovalka v floretu, ki bo nastopila pri akademiji v ponedeljek 5. t. m. v dvorani Uniona.

Kot smo že poročali, se prične danes državno prvenstvo tekmovalcev v sabljanju. Ob 15. uri bo v dvorani »Uniona« otvoril tekmovalje predsednik JMS, minister n. r. dr. Željimir Mažuranič, s pozdravnim govorom, nato pa bo sledil boj za naslov prvaka v floretu in sabliji.

Prvi dan tekmovalja se zaključil s epsejem naraščanja, nato bo ob 20. še slavnostni občni zbor JMS v terasni dvorani hotela »Orel«.

Tekmovalje za državno prvenstvo se bo nadaljevalo v nedeljo, in sicer ob 8. do 12. ure in od 14. do 19. ure v »Unionu«. V ponedeljek se tekmuje od 8. do 12. v »Unionu« za državno prvenstvo, od 14. do 19. pa bo revanšna mednarodna borba sabljačev dravske banovine proti sabljačev avstrijske Štajerske. Ob 20. uri bo v »Unionu« slavnostna akademija z razdelitvijo diplom in nagrad. Nato bodo sledile ekshibicijske borbe med jugoslovanskimi in avstrijskimi prvaki. Med drugimi bo svetovna prvakinja gđc. Ellen Preissova nastopila proti našim prvakom.

Nagrade za zmagovalce turnirja so raz-

stavljene v izloženem okviru. Prve hrvaške štedionice.

Mednarodnetekmevrokoborbi

Po enoletnem odmoru priredi ISSK Maribor letos zopet mednarodne tekme v rokoborbi, in sicer na verandi »Uniona«. Tekmovanje se bo pričelo 4. junija in bo predvidoma trajalo 10 dni. Konkurenca je tudi letos zelo velika. Nastopili bodo med drugimi že znana imena kakor: črnc Tom Sayer, Emil Bogner (Madžarska), Franc Oršovský (Poljska), Franc Mrna (Češkoslovaška), Ignac Schwarzbauer (Nemčija), nadalje Louis Catcheau (Francija), Ivan Semelika (Zagreb), Aleksander Girilov (Rusija), Peter Grünberg (Finska), Markus Machowetz (Dunaj) in Dušan Mileunić (Beograd).

Prireditelj je za zmagovalce razpisal nagrade v višini Din 10.000. Prva prireditelj bo v nedeljo 4. junija ob 20.30 na verandi pivovarne »Union«. V ponedeljek 5. t. m. ne bodo rokoborbe zaradi sabljaške akademije.

Lahkoatletsko državno prvenstvo moštev. Danes popoldne ob 17. in v nedeljo dopoldne bo na igrišču SK Rapida tekmovalje mariborskih lahkoatletskih moštev za državno prvenstvo. To je največja in najštevilnejša prireditelj naših lahkoatletov. Po novem načinu, uvedenem leta 1930, se vrši tekmovalje že četrtič. Paralelno z Mariborom bodo atleti tekmovali tudi v Ljubljani in v Zagrebu. Lani je SK Železničar dosegel 19.147 točk in tako zasedel 8. mesto v prvenstveni tabeli.

Teniški turnir za prvenstvo Dravske banovine. Za najvišji teniški naslov se tekmuje letos v Mariboru, in sicer na teniških igriščih ISSK Maribora. Pod pokroviteljstvom bana g. dr. Marušića se izvaja nacionalno prvenstvo dravske banovine. Prvovrstna konkurenca daje prireditvi ISSK Maribora odlični značaj. Z napetostjo pričakovana tekmovalja obetajo vrhunske produkcije v tekmovalnih za častni in ponosni naslov prvaka. Idealne teniške naprave ISSK Maribora bodo pozorišče revije najboljših predstavnikov belega sporta, ki bodo tekmovali v nedeljo in v ponedeljek od 8.30 do nastalega mraka. Prireditvam je zago-

tovljen številni obisk iz Ptuj, Celja, Ljubljane in Zagreba.

Velike mednarodne motociklistične dirke v Mariboru. Motoklub Maribor priredi dne 15. in 18. junija t. l. internacionalne motociklistične dirke ter istočasno tudi tekmovalje za državno prvenstvo. Motoklub Maribor namerava presenetiti občinstvo z neprekosljivo senzacijo. Sodelovali bodo najboljši evropski dirkalci, kakor Killmeyer, najuspešnejši avstrijski voznik po pesku, travniku in Dirt Track, bolgarski prvak, Hubmann, štajerski prvak, Soerenssen Niels, leteči Danec, Mahrama Toyo, egiptski prvak, črnc Tella iz Abesinije (Addis Abeba), in vsi znameniti jugoslovanski vozniki. Prijavljenih je preko 40 voznikov, med njimi tudi nekatere dame. Motoklub se je moral odločiti iz različnih razlogov in računajoč na izredno veliko udeležbo, da priredi dirke kakor doslej tudi letos na Teznem. Preskrbljeno je, da bo prireditelj nekaj posebnega te vrste. Nadaljnja navodila sledijo.

ZNS, poverjeništvu Maribor, službeno. V sredo 7. t. m. ob 20. bo v restavraciji »Union« sestanek vseh sodnikov in kandidatov.

Samomor dunajske pisateljice

Kakor poročajo dunajski listi, je umrla predvčerajšnjim v neki tamkajšnji bolnišnici avstrijska pisateljica Helena Klepetarjeva, ki je bila prejšnjega dne pripeljana v nezavestnem stanju s svojega stanovanja. Zdravniki so ugotovili, da je pisateljica v samomorihiem namenu zavžila najmanj 60 tablet veronala in je zato ni mogla rešiti nobena zdravniška pomoč, čeprav ji je bil takoj po prevozu temeljito izpran želodec. Helena Klepetarjeva, ki je bila stara že 51 let in je živela stalno na Dunaju, kjer je postala slavna po svojih romanih in novelah ter izvrstnih prevodih iz skandinavske književnosti, se sploh ni več prebudila iz nezvesti. Umetnica je trpela že dalje časa za duševno depresijo in je najbrže tudi v takem stanju izvršila samomor.

Letalo padlo na avtomobilsko dirkališče.

V nedeljo se je zgodila v Wiesbadnu o priliki velikih avtomobilskih, letalskih in

motornih dirk nenavadna nesreča. Nizko nad avtomobilskim letališčem je v času glavne avtomobilske dirke letelo v strnjeni formaciji več težkih letal, izmed katerih je eno nepričakovano strmoglavilo iz višine 15 m na zemljo in se popolnoma razbilo. Pilot in njegov spremljevalec sta bila na mestu mrtva, kos motorja pa je pri padcu odletel v nekega funkcionarja prireditvenega odbora in ga nevarno ranil. Sreča v nesreči je še bila, da dirkalni avtomobili niso zavozili v razbitine letala, ki je padlo na dirkalno progo kakih 20 m daleč od glavne tribune.

Grof kot brivec in slepar.

V soboto je bil pred budimpeštanskim sodiščem obsojen 31 letni grof Pavel Nikolaj Nyary, ki je po poklicu brivski pomočnik, zaradi raznih sleparij na dva meseca zapora. Grof Nyary je objavil v listih oglas, v katerem je iskal večje številno nameščencev za neko veliko restavracijo. Obenem pa je zahteval od vsakega kompetenta večjo kavcijo, ki jo je seveda takoj zapravil. Ko so njegove žrtve spoznale, da o kaki grofovi restavraciji ni ne duha ne sluha, so ga ovdale policiji.

Tepeni belgijski župani.

Socialistični mestni župani iz raznih belgijskih mest so se pred dnevi nezaželeno nalezli obilnih vročih batin. Okrog 300 županov je prišlo v Bruselj z namenom, da bi se pri notranjem ministru pritožili nad slabim finančnim stanjem svojih mestnih občin. Minister je za to še pravočasno izvedel in jim je preprečil dohod v notranje ministrstvo s policijskim kordonom. Župani so bili nad tem postopkom užaljeni in so hoteli s silo prebiti policijske vrste. Tedaj pa so na odredbo notranjega ministra pričeli padati po županskih hrbtih trdi pendreki, ki so pogladi nemirneže v beg. Kako se bo ta afeta likvidirala, zaenkrat še ni znano.

Pomoč nemškim kmetom.

Nemška državna vlada je predvčerajšnjim sprejela zakon o znižanju obrestne mere za kmečke dolgove. Obrestna mera je bila za omenjene dolgove znižana z dosedanjih 7 do 8 odstotkov na 4 in pol odstotka.

SOKOL MARIBOR II. priredi na binkoštno nedeljo 4. VI. 1933 ob 14. (2.) uri na Trgu svobode

VELIKO TOMBOLO Din 5000⁰ - glavni dobiček

Marlj Skalan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

I.

Bajna mesečine oceanske noči je obilala krov parnika »Primož Trubar«, ki je naglo rezal dve belogrivi brazdi in se bolj in bolj oddaljeval od otoka Fera, zadnjega iz skupine Kanarskega otočja. Njegova smer je bila uravnana točno proti zahodu, torej v ravni črti proti Floridi v Združenih državah Severne Amerike. Na krovu je bilo vse mirno, le zaposleni mornarji so se pojavili od časa do časa in zopet izginili po svojih opravkih. Ob ograji na sprednjem koncu sta pa slonela dva mlada moža in nemo strmela v morskno valovje. Naposled je večji vrgl čez krov ogorek svoje cigarete, se obrnil k tovarišu in izpregovorel:

»Torej si zares popolnoma prepričan, da je morala biti podlaga stare egipčanske in stare indijanske kulture skupnega izvora in da je nastala v tisti pravilni deželi Atlantidi, ki je dala ime oceanu, po katerem pluje to noč naša ladja?«

»Popolnoma!« je odgovoril manjši. »Vsi viri, ki sem jih proučil, in vsi znaki in zaključki dolgih premišljevanj so me globoko prepričali o resničnosti teorije, ki sem si jo ustvaril. Domovina prvega človeštva in s tem tudi prve kulture ni bila nikjer drugje, kakor v središču sedaj še pravilne Atlantide. Toda Atlantida našim prednikom nikakor ni bila pravljica, kakor je današnjemu človeštvu. Stari narodi so dobro vedeli, da je ob-

stojala na zahodu od severne Afrike velika celina, oblagodarjena z vsemi pogoji za najmirnejši in najsrečnejši razvoj njegove prebivalstva. Pisani viri, ki so se nam o tem ohranili, so skrajno pičli in nepopolni. To je resnica. Če pa ne bi bila postala žrtev plamenov ona znamenita knjižnica v stari Aleksandriji, bi danes gotovo vedeli vse tisto, česar ne vemo; in pravljica ne bi bila pravljica, marveč čista zgodovinska resnica. Trdno sem prepričan, da so bili v aleksandrijski knjižnici zbrani zgodovinski zapiski vse tja nazaj do prvih začetkov človeštva na naši zemlji. Knjižnica je zgorela in z njo je izginila v dimu in plamenih tudi skrivnost našega nastanka in prvega razvoja. Tako smo danes prisiljeni obnavljati vedo o svoji prošlosti samo s pomočjo arheologije, geologije, descendenčne teorije in vseh onih številnih znanih, kakor jih pač že imenujemo. Toda vse kar moremo iz proučevanja starin spoznati, so le majhni drobci, fragmenti, iz katerih se nam najbrže nikoli ne bo posrečilo sestaviti celote in tako razrešiti skrivnost poslednjega bistva.«

»Zdi se mi, da imaš popolnoma prav,« je dejal večji. »Često sem že premišljeval, kaj nam pomaga ves ogromni razvoj naše kulture, vse poznavanje najrazličnejših zakonov prirode in vsega ostalega, če nam pa ostane poslednje bistvo večno majhna nezrelišva uganka. Kako kratka je doba, o kateri imamo točne in zanesljive

ve zgodovinske podatke. Komaj pet tisoč let sega nazaj naše znanje o usodi narodov, ki so nam zgradili podlago za to, kar smo danes. In vendar je znanost na drugi strani ugotovila, da je mogel človeški rod bivati na naši zemlji že pred davnimi stotisočletji. Kaj je bilo pred ustanovitvijo prve egipčanske države? Kaj je bilo pred kulturo Asircev in Babiloncev? Zdi se mi, da imaš torej prav in da je zibelka človeške kulture bila v resnici na nekem ozemlju, ki nam danes ni več dostopno in ki ga krije neskončno vodovje oceana. Vendar pa dvomim, da bi bila tvoja teorija do konca točna in pravilna, še bolj pa, da bi se ti posrečilo tudi s to sijajno in epohalno iznajdbo, kakor je najina nova potapljaška oprava, dospeti do dna Atlantskega oceana in najti sledove potopljene celine. In naposled, če boš tudi res dosegel dno v globini tisoč metrov, mar misliš, da boš res še sedaj našel kakršnekoli ostanke stavb ali česar sličnega? Atlantida se je morala potopiti že pred davnimi desetisočletji, in v tej ogromni dobi je morje gotovo že davno zabrisalo vsako sled, ki bi mogla kakorkoli pričati, da je na njegovem dnu nekoč živel kulturno človeštvo.«

»Morda imaš prav, je odgovoril manjši. Tudi sam čisto zadvomim. Prav za prav ti moram povedati, da se moja vera tem bolj razgublja, čim bolj se bližam tistemu kraju, ki naj za vselej potrdi ali ovrže moje domneve. Ko sem bil doma v Ljubljani zakopan med svojimi knjigami, starimi papirji in neštetiimi črticami, sem bil tako trdno prepričan, da je vsa odprava na dno Atlantskega oceana le neznatna malenkost in da uspeh ne more izostati, da sem komaj čakal dneva, kdaj

bo začutil pod nogami tla ladje, ki me popelje k cilju. Neomajna je bila moja vera tudi še ves čas, ko smo pluli po Sredozemskem morju. Čim pa je bila za nami ožina Gibraltarja, je pričela moja vera polagoma pešati. Polasčati se me je začelo neko bolno malodušje in nek tajiinstveni notranji glas mi je šepetal, naj opustim svojo namero in se vrnem. Strah, da bi doživel tudi na dnu Atlantskega oceana največje razočaranje, me muči kakor najstrašovitejša mrzlica. Ali naj se ves moj sen, sen skoro vsega mojega življenja, razbline nenadoma v prazen nič? In to se mora zgoditi, če ostane moje delo brez uspeha, ali če se celo potrdi tvoja domneva, da je morje v desetisočletjih že popolnoma zabrisalo vsako sled o tistem, kar je nekoč prekrivalo njegovo sedanje dno. Toda zavest odgovornosti, ki sem jo prevzel napram svoji domovini, svojim tovarišem in onim, ki so moje podjetje denarno omogočili, mi ne dovoljuje, da bi se vdajal malodušnosti in zapustil bojišče še pred prvim spopadom. Morda stojim neposredno pred strašnim udarcem, ki bo porušil ne le vse moje delo, marveč tudi mene kot upoštevane in priznanega znanstvenika; morda pa me čaka na dnu tega silnega morja, v čigar valove sedaj strmim, žalostna in neizbežna smrt... Nikoli nisem bil praznoveren, toda ko sem danes popoldne za nekaj minut zadremal v svoji kabini, sem imel tako čudne in zmedene sanje, da se je moja moč nevarno omajala. Toda prosim te, dragi inženier, ohrani to mojo slabost zase in ne omeni niti z najmanjšo besedico nikomur, najmanj pa kapitani!«

(Se bo nadaljevalo.)

New York, mesto nebotičnikov in starin

Nastanek ogromnega muzeja Metropolitan.

Prav tako kakor sovjetska Rusija, so tudi Zedinjene države v Ameriki nezveste starim tradicijam. Vendar pa ni v nobeni državi tolike manjše za starinami, kakor prav v Ameriki. New York, mesto nebotičnikov in zemeljske popolnosti, ima največ starinarn izmed vseh mest na svetu.

O newyorških starinarnah in o njihovih specialitetah bi lahko pisali knjige po stilu Balzacovih romanov. Trgovci s starinami so v Ameriki svojevrstni ljudje, ki imajo precej smisla za lepoto, imajo dober okus, a so v svojem poslu zelo spretni. V New Yorku najdemo danes zelo redko stanovanja, ki bi bila opremljena s steklenim ali jeklenim pohištvo.

Amerikanec ne ljubi prostranih, moderno dekoriranih soban, kakor na primer Pariz. In vendar bi tako hipermoderno pohištvo in notranja ureditev odgovarjala moderni stvarnosti v notranjem pogledu nebotičnikov.

Namesto modernih draperij in zaves krasijo amerikančevo stanovanje svileni zastori in uprava v gotskem slogu, ki je vse drugo prej kakor praktičen. Povprečni Amerikanec si želi namreč kuriozitet. Za njega ima nenavadno vrednost kaka Madona, ki ji iz oči teko kristalne solze, ali stol z naslanjalom v obliki harfe. Amerikanec se navdušuje za posebnosti, katerim na primer Evropejec ne posveča nobene važnosti in se mu zde naravnost smešne. S posebnim ponosom in naglasom pripoveduje svojemu tovarišu o mizi ali o kakem drugem predmetu, ki je star 300 let.

Ni torej čuda, če se je v New Yorku,

kjer boleha njegovo prebivalstvo za manjše za starinami, v dobi 30 let osnoval največji muzej sveta. Muzej Metropolitan v New Yorku nam kaže moč ameriškega dolarja, ameriške energije in podjetnosti. Temelj temu muzeju je položil Piermont Morgan, ki ni bil zbiratelj, temveč kupec starin. On ni nikdar štedil, če se je mudila prilika za nakup kake posebnosti. Morgan je potoval v Evropo in privlekel s seboj ogromne množine dragocenih, pa tudi malo vrednih starinskih predmetov, ki jih je shranil v svojem muzeju. Njegovi zvesti nasledniki so bili Lorrillard, Havemeyer in Frick, katerih zasluga je, da ima danes muzej Metropolitan najlepša dela Velasqueza, Rembrandta, Van Dyka in drugih. Zbirke, ki jih hrani ta muzej, predstavljajo ogromno vrednost.

ŠIRITE »VEČERNIK!«

Rusija kupuje žito v Kanadi!

Na angleškem trgu je bilo te dni sklenjeno veliko sovjetsko naročilo za žito. Sovjeti so naročili preko londonskih trgovcev v Kanadi nič manj kakor 15.000 ton žita, ki bo poslano naravnost v Leningrad. Na angleškem trgu pričakujejo še nadaljnja slična naročila, kar je dokaz, da vprašanje prehrane v sovjetski Rusiji precej šepa.

Iznajdljivost tatov.

V Berlinu sta bila aretirana dva originalna prijatelja tuje lastnine. Tatinska brata sta se najprej informirala pri pogrebnihih zavodih, kje je kdo umrl in kdaj bo pokopan, nato pa sta med pogrebom vlamljala v stanovanja pokojnikov in jih izropala. Po dolgotrajnem zasledovanju ju je policija aretirala in flagranti. Skušala sta pobegniti, vendar ju je policija po prav filmskem dirkanju in lovu zgrabila in zaprla.

Mali oglasi

Razno

VAŽNO OPOZORILO občinstvu v Mariboru in okolici!

Naznanjam, da izdelujem lesene hišice po najmodernejšem sistemu že za ceno od 35.000 Din naprej. Vsak zainteresent si lahko ogleda hišico že v naravi pri meni, kjer so na razpolago tudi vsi načrti in proračuni. Izvršujem tudi vsakovrstne nove zidane hiše, kakor tudi vsa tovrstna popravila stavb v te sarski in zidarski stroki točno, dobro, solidno in po najnižji ceni. Zglasiti se je pri podjetju Franjo Spes in sin. (Tržaška cesta - Linhartova ulica 18. blizu vojaške bolnišnice, Maribor. 2065)

POHIŠTVO

Iastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zolaga pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ul. 22, nasproti tvrde V. Weixl.

Vinotoč Šturm zaprt!

RABLJENE AVTOMOBILE raznih znamk, osebne in tovarne kupite zelo ugodno pri Ladislavu Kardošu, Trg svobode 1 (grad). 2031

VINOTOČ THALER.

St. Ili, otvorjen! Najlepi razgled ob jugoslovanski - avstrijski meji. Izborna vino. 2032

JOS. TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27-56, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčni ceni. 519

VSE POTREBŠČINE

za avtomobile dobite pri L. Kardošu, Trg svobode 1 (grad). 2030

VELIKI VRTNI KONCERT! Godba »Fanfari« del kolesarskega društva na binkoštno nedeljo in ponedeljek. Prvo vrstno vino, dobra kuhinja v gostilni Kren-Seifrid, Cesta na Brezje, Pobrežje. 2010

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJSKE OPREME,

železne zložljive postelje, najceneje NOVAK, Vetrinjska 7 - Koroška 8 - Gl. trg 9. 2012

VEČJA KOLIČINA SLADKEGA SENA

v balah, po dnevni ceni na prodaj. Vprašati pri hišniku. Jezdarska ulica 5. 2015

AVTOMOBILISTI POZOR!

Najcenejše pnevmatike kupite pri L. Kardošu - Trg svobode (grad). 2029

REFORM-HRANA.

10 dkg. Din 5.-. Z. Anderle, Maribor, Gosposka ul. 20. 2014

MLEKO.

prvo vrstno, vsak dan sveže, dostavimo na dom po 1,75 Din liter. Naslov v upravi Večern. 1951

STARO ZLATO

brilante in srebro kupuje po najvišji ceni Anton Kiffmann, Maribor, Aleksandrova cesta 11 (nasproti gostilni Spatzek »Pri grozdu«). 1930

ORIGINALNI

amerikanski nadomestni deli za »Chevrolet«-avtomobile. — L. Kardoš, Trg svobode št. 1 (grad). 2024

PIJTE DNEVNO BRAZIL-MATTE-ČAJ.

1 zavitek Din 5.-. pri Z. Anderlu, Maribor, Gosposka ul. 20. 1937

VINOTOČ CURK

otvorjen. Vinarje (Rošpoh). 1927

ENTLANJE, 1 m 1 DIN

in vso posteljno, možko in damsko perilo po meri, fino in po zmernih cenah, izdeluje Marica Petrovič, Maribor, Frankopanova ulica 51. 1876

MIZARSTVO.

prvorazredno, za pohištvo ter ostala mizarska dela. Naročila pod ugodnimi pogoji. Ciril Razboršek, Maribor, Dravska ulica 4. 1819

STENICOL

unič stence z zarodom. Drgerija Kane. 1403

VINOTOČ PUH.

Meljski hrib, pri Dravi v Melju, otvorjen. Izvrstno vino liter 6.- Din. 2066

SPALNE

in jedilne sobe, šperane, iz kavkaškega orehovega lesa, politirane, ter kuhinje in spalnice iz mehkega lesa prepletkane, po ugodni ceni prodam. Mizarstvo Aleksandrova cesta 48. 2081

RABITE DENAR?

Zaupajte sploh svoje skrbi posvetovalnici »Marstane«, Maribor, Slovenska ulica 22. (Vpisnina Din 10.-). 2051

PRVOVRSTNO MLEKO ZA OTROKE.

v steklenicah, dostavljeno na dom, oddaja Twickelnovo oskrbnišvo, Tomšičeva ul. 1, Krčevina pri Mariboru. Telefon 2478. 2045

PREKLIC.

Preključujem in obžalujem vse žalitve, ki sem jih izrekla o g. Mariji Kurnik ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. — F. Štepec, Maribor. 2049

NOVA, MEHKA SPALNICA.

iz jesenovega lesa, lakirana na prodaj. Miklošičeva ulica št. 6. 2050

OTVORITEV VRTA.

Na binkoštno nedeljo otvoritev vrta v restavraciji Kosič, Koroška ulica 54. Prvo vrstna postrežba. Zmerne cene. Za obilen obisk se priporoča A. in F. Kosič. 2046

PRVOVRSTEN RIZLING

6.- DIN v vinotoču Ipavic-Reichenburg Košaki 62. 2053

20 LET LEGATOVE SOLE V MARIBORU. — 1913-1933.

Začetek enoletnega trgovskega tečaja dne 9. septembra 1933. Lastni dijaški internat. Šolski programi brezplačno. Maribor, Vrazova ul. 4. 2056

POZOR!

Zavarovanja vseh vrst: življenje, doživetje, nezgode, otročja za dobo šolanja, posmrtniška, z zdravniško in brez zdravniške preiskave, stavbe, pohištvo, inventar itd. proti požaru, vlonu, avtonesreči, najugodnejše lahko sklenete pri Ivo Klarič, Betnavska 39, I., zastopnik Zavarovalne družbe za življenje »Feniks«. Zadoštuje dopisnica, da pridem na dom. 2086

PRI SVILENIH NOGAVICAH

pobiram nevidno zanjke. Kormann, Gosposka ulica 3. 2047

Prodaj

LUTKIN ODER.

zložljiv, 20 kom. 45-50 cm velikih, lepih lutk, s celo opremo in inventarjem, se prodaja po ugodni ceni. Oblak, Delavska ulica 49. Maribor. 2033

NA PRODAJ

mladi psi velike lepe pasme. Nemška daga. Andrej KOTNIK, na posestvu Kolman, Vuhred ob Dravi. 2014

VALVASOR

na prodaj, tudi na odplačevanje. Pojasnila pri hišniku. Majstrova ulica 18. 2015

ENODRUŽINSKA HIŠA

v predmestju Maribora se proti gotovini prodaja ali odda s 15. avgustom v najem. Natlačnejša pojasnila v upravi »Večernika«. 2018

DOBRO IDOČO SPECERIJSKO IN GALANTERIJSKO TRGOVINO.

5 minut od glavnega kolodvoza, izven mesta, takoj prodam. Ponudbe na upravo »Večernika« pod št. 15. 2003

RABLJENA MOTORNA KOLESA

Touring in Sport, raznih znamk, brez in s priklopi, na prodaj. Tatra, Cankarjeva ul. št. 26. 1905

PLETILNI STROJ

»Regent« poceni na prodaj. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Pletilni stroj«. 2070

NA PRODAJ!

Nova zgradba: velika soba, kuhinja, gospodarsko poslopje, vrt. 22.000 Din. — Nova zgradba: 3 sobe, kuhinja, gospod. poslopje, vrt 1000 kv. metrov velik. Din 54.000. — Nova zgradba: 7 stanovanj, delavnica, Din 280.000. — Posestvo, 28 oralov, z vilo, Din 160.000. Vzame vsako knjigo. Nadalje tudi gostilne, trg. hiše, industrije, veleposredstva itd. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 2070

KOMPLETNO KUHINJSKO OPREMO

po ugodni ceni prodam. Lepo, solidno izdelano ter belo emajlirano. Mizarstvo, Linhartova ul. 4. 2074

ENOSOBNO HIŠICO.

400 kv. metrov vrta, Pobrežje, 13.200 Din. — Posestvo, 20 oralov, Slov. gorice, Din 80.000, prodaja Posredovalec, Maribor, Frančiškanska ulica 21. 2083

SREBRNA URA.

znamke »Omega« z obeskom se prodaja za Din 550.-. Naslov v upravi. 2082

PRODAM PARCELO

v lepi legi v Počehovi. Sprejem kot plačilo tudi knjižico. Trgovina Leskovar, Košaki. 2069

NOVA HIŠA

z gospodarskim poslopjem, lepim vrtom, v bližini Maribora, takoj na prodaj. Pojasnila da uprava lista. 2071

OTROŠKI VOZICEK

poceni na prodaj. Vprašati. Studenci, Sokolska 11. 2052

PRIMA ŠIVALNI STROJ

prodaj ali zamenjam za pisalni stroj. Kot plačilo vzajem tudi hranilno knjižico. Vprašati pri »Singer« posredniku Ivo Klarič, Betnavska 39, I., Vetrinjska 8. 2087

Sobo odda

LEPO OPREMLJENO SOBO oddam samo starejši gospe ali gospodu. Glavni trg 3. 2020

OPREMLJENO SOBO.

lepo, z vso oskrbo, oddam. Gosposka ulica 52. 2011

OPREMLJENO SOBO

s hrano oddam gospodu ali gospodični. Težno, Cankarjeva ulica 7. 2004

PRAZNO SOBO

takoj oddam kot sostanovalec eni ali dvema osebam. Loška ulica 5. I. 2007

VELIKO SOBO

s štedilnikom, lepo, snažno, oddam. Pobrežje, Zerkovska cesta 33. 1992

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vzhodom, oddam. Vrbanova ulica 28. pritičje, desno. 2067

BOLJŠEGA GOSPODA

sprejem v celo, zelo dobro oskrbo. Soba solčna s posebnim vzhodom. Vrbanova ul. 28, I. 2068

OPREMLJENO SOBO.

strogo separirano, oddam. Tattenbachova ulica 18, III. 14. 2031

NA STANOVANJE

sprejem gospoda. Vojašniška ulica 9. 2048

Stanovanje

ENOSOBNO STANOVANJE.

solčno, oddam s prvim julijem. Viktor Parmova ul. 11. 2017

SOBO IN KUHINJO.

istotam dve sobi in kuhinjo oddam. Zerkovska cesta 24. Pobrežje. 2019

ENOSOBNO STANOVANJE.

lepo, suho, oddam poceni v Pobrežju, Cesta na Brezje 99. 2008

STANOVANJE.

dve veliki sobi, ena obenem kuhinja, oddam s 1. julijem. Tatarska ul. 7. Najemnina Din 400.-. 2001

TRISOBNO STANOVANJE.

v sredini mesta, oddam v najem solidni, boljše situirani stranki. Ponudbe pod »Solčno« na upravo. 2054

Lokal

LOKAL ODDAM

s 1. julijem. — Ponudbe pod »300« na upravo »Večernika«. 2016

Proizvaja zgradbe električnih central na vodno moč, elektr. omrežja vsake vrste ter hišnih in zunanjih instalacij, stanovanjskih hiš, tovarnih in drugih objektov. Dobra vseh električnih aparatov, motorjev, dinamo - generatorjev, transformatorjev iz največjih svetovnih tvornic. 2017

Lastna specialna popravilnica aparatov, dinamov, elektromotorjev, transformatorjev. Prodaja instalacijskega blaga, lestencev, svetilk. Zarnic itd. — ILIČ Vladislav, elektrotehnično podjetje, — MARIBOR, Aleksandrova cesta 24.

Službo dobi

TRGOVSKEGA UČENCA sprejem. Trgovina, Stritarjeva ulica 17. 2005

PRODAJALEC(KA).

zmožna slovensčine in nemščine se išče za traiko v Mariboru za poldnevno. Samo ponudbe z referencami in zahtevkom plače na upravo lista pod »1984«. 1993

URADNIK ŽELEZNE STROKE.

več vseh pisarniških poslov, samostojne slovenske, srbohrvaške in nemške korespondence, ako mogoče tudi ustrojbe v prodaji se s 1. 7. sprejme. Ponudbe s priporočili in zahtevo plače na Henrik Kieffer, tovarna kos in srpov v Sv. Lovrencu na Pohorju. 2075

Kupim

VALJAR

(Tenniswalze) železen, 450 do 500 kg. kupimo takoj. Ponudbe na upravo veleposredstva Josipa Orniga, St. Janž na Drav polju. 1950

OTROŠKO POSTELJO

kupim takoj. Ponudbe na upr. Večernika pod »Otroška postelja«. 1952

Posojilo

POSJOILO NA POSESTVO

iščem. V poštev pride hran. knjižica Mestne hranilnice, vključba na prvo mesto. Naslov v upravi lista. 2021

Pouk

KLAVIRSKI POUK.

vestno in poceni. Vetrinjska ulica 11/II, levo. 2023

INSTRUKCIJE

daje brezposeln dipl. učitelj. Ponudbe na upravo lista pod »Dipl. učitelj«. 1616

Vinotoč

TISCHLER

Meljski hrib št. 22

je otvorjen 2022

Zarnice

znamke »Tungsram« in domače znamke ter vse potrebščine za elektriko kupite ugodno v novi

elektro-trgovini

K. Floriančič

Maribor

Glavni trg 23, Bergov dvor

Pismena ali telefonična naročila se takoj izvrše.

Telefon 24-28

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Fenomenalna veseloigra z ognjevitom Madžarko iz vefilma »Paprika« Franciško Gaal

„POZDRAV, POLJUB VFRONIKA“

Od 2. do 7. junija - KINO UNION - Tel. 25-29

Dražestne novosti pralnega blaga - Tekstilana Büdefeldt

Najfinejši rum Brandy Pristna slivovka

En gros!

in vse vrste likerjev i. t. d.

En detail!

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9

Telefon 25-80

Tovarna likerjev, dezertnih vin in sirupov!

Vabilo

na veliko vrtno veselico

katero priredi

Prvo Jugoslov. kuncerejsko društvo v Mariboru dne 4. junija t.l. v gostilni Mraz, Obrežna cesta v Studenčih.

Svira jazzband „Drava“, obenem je mala razstava osem različnih vrst. Ribolov, šaliva pošta i. t. d. Za dobra mrzla in topla jedila ter izborna kapljico je preskrbljeno. Pričetek ob 15. uri. Od 15. ure dalje vozi avtobus št. 2 do veselice nega prostora. Vstopnina Din 3.—. Za obilen obisk se priporoča odbor. 2077

Krščansko katoliško vzgojevališče za dečke

„MARIANUM“

v Gradcu, Leonhardstraße 116, sprejema dečke in dijake v starosti od 6 do 20 let. Obisk šole je izven zavoda. Gojencem, ki obiskujejo v bližini se nahajajočo Elizabetno ljudsko šolo, realno gimnazijo in akademsko gimnazijo, se nudijo v vseh učnih predmetih inštrukcije. Pouk v glasbi v hiši. Zavod, vodi nad gojenci skrbno nadzorstvo. Dobra in redilna domača hrana. Kopenje in pranje perila doma. Mesečna oskrbenina od 60 šilingov naprej. Sprejem od 15. julija do 6. avgusta 1933. Prospekti se pošljejo na željo. Telefon 5451.

Za predstojništvo:

S. Vin. Schütz, prednica,
Dečje okrevišče „Marianum“ St. Leonhard,
GRAZ. 2013

Mestno nač. mariborsko.

Štev. 7728/1207 — 1933. Maribor, 27. maja 1933.

Razglas o licitaciji

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za izvršitev tapetniških in steklarskih del pri zgradbi poslopja za carinsko pošto in carinske urade na gl. kolodvozi v Mariboru

III. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan
13. junija 1933 ob 11. uri dop.

v sobi štev. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami istotam, soba št. 3.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša:

1. za tapetniška dela Din 24.553.—
2. za steklarska dela „ 168.273.88

Skupaj Din 192.826.88

Pri II. licitaciji je bil dosežen za steklarska dela popust 0.5% na cene uradnega proračuna.

Ponudbe je kolekovati po § 9. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 24. marca 1932, »Službene Novine« br. 70 — XXIX z dne 26. marca 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski mestnega načelstva mariborskega. 2043

MESTNO NAČELSTVO MARIBORSKO.

Mestni načelnik:
dr. Lipold, s. r.

Prodám

cirka 300 damskih plaščev
od Din 190.— naprej

cirka 400 damskih oblek
od Din 54.— naprej do naj-
finejše svilene vrste

cirka 150 damskih raznov. bluz
vsled letošnje neugodne se-
zije po zelo nizki ceni.

Prodaja

se vrši na drobno in debelo
od 6. junija naprej.

TRGOVSKI DOM, MARIBOR

Ogled prost!

Vse blago je ceneje

**TKANINE ZA POHIŠTVO
IN SOLNČNE PLAHE
GRADL ZA MADRACE
ŽIMA - AFRIK** v specialni trgovini

WEKA-MARIBOR -ALEKSANDROVA 15

Preselitveno naznanilo!

Agentura in zavarovalnica

Jos. Baumeister

se je preselila na

Aleksandrovo cesto 44

Jos. Baumeister, Maribor

protokolirana trgovska agentura

Aleksandrova cesta 20.

FEIERTAG

„TURIST“

pristen črn ržen kruh je zelo redilen!

Ostane v največji vročini 8 do 10 dni svež in zdrav, ter se zato vsem turistom, restavracijam in delikatesnim trgovinam najtopleje priporoča.

Glavna zaloga: Maribor, Betnavska 43 in
Glavn. trg. v trgovini Jos. Skaza, prej Sirk.
Podružnica: Nova vas

2039

Kovčki za potovanje, dam-
ske torbice, denarnice, aktov-
ke, vse po najnižjih cenah.

J. KARLO, MARIBOR,
Trg svobode 6

Naznanilo preselitve.

Slikarska in pleskarska delavnica se nahaja
sedaj na

Jugoslovanskem trgu št. 3

ter se priporočam

H. Coffou

Kako si prihranite denar?

Le, ako kupujete v bogato opremljeni zatogi trgovci

Justin Gustinčič.

Prodaja in nakup rabljenih strojev, že-
leza, kovin, peči, transmisij, orodja, vseh
potrebščin za zgradbe, kakor traverz,
cevi, ograj itd. Vsakovrstni nadomestni
deli avtomobilov.

Obračajte se po potrebi na nas, ker si s
tem prihranite denar!

Danes zvečer vsi na

veselico društva „Nanos“

katera se vrši na verandi restavracije »Union« s
plesom. Restavracija »Union« ima sveže unionsko
pivo, prvovrstna štajerska vina ter izborna kuh-
njo. Z mrzlimi jedili vedno preskrbljeno. — Cene
zmerne, postrežba točna! 2055

Se priporoča

Lojze Lisjak, restavrater.

Mehanična delavnica

2078

za popravila

koles, šivalnih strojev, otroških vozičkov,
gramofonov ter vsa v mehanično stroko
spadajoča dela. Lastni zavod za poniklanje
in emajliranje. Nadomestni deli vsakovrstnih
znamk, koles, šivalnih strojev in gramofonov

Justin Gustinčič, mehanična delavnica
Maribor, Tattenbachova ul. 14

Citajte „Večernik“!

Telefon št. 28-24

POSLOJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR. NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zakladi 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje
najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Čedni vzorci blaga za kopalne obleke in pižame. Tekstilana Büdefeldt

**Zidna in strešna opeka vseh vrst
zopet v zalogi!**

Zidna opeka

starega in novega formata, opeka za brezometno zidavo, strešna zarezna, dvozarazna prešana in bobrasta opeka.

Votla in staničasta opeka velikega formata (»votlenjak«, »staničak« v 2X, 4X in 6X velikosti normalne zidne opeke za CENENO in LAHKO ZIDOVJE, ki dobro drži toploto, PLOŠČE ZA TLAKOVANJE podstrešja, skladišč itd.

LAHKE GRADBENE PLOŠČE »POROLITH« v debelosti od 3, 5 in 8 cm, cenejše in boljše kakor inozemske gradbene plošče za vse vmesne stene brez traverv in fundamenta, za toplotno izolacijo hladnih sten in za zunanje in vnanje ognja varne obloge lesenih sten.

2011 »HOURDIS«-PLOŠČE za zidane vence in ognja varne stropce.

Prvovrstni in na najmodernejši način strojno predelani material od velike trdnosti in opornosti napram vremenskim vplivom.

SKRAJNO KONKURENČNE CENE!

DOVOZ k stavbi ali franko industrijski tir.

Zahtevajte brezplačne cenike in prospekte!

Opekarna Lajteršperg, Franc Derwuschek, Košaki pri Mariboru.

Sandale in modne čevlje

nudimo v največji izbiri.

TRGOVSKI DOM - MARIBOR

NOGAVICE Preselitveno

predtiskarija v veliki izbiri, kakor tudi vse ostale modne predmete, najcenejše v modni trgovini

Mara Kumše
Maribor, Stolna ul. 1

na Trg svobode šte. 1 (grad)

Cenjenemu občinstvu in odjemalcem sporočam, da sem svojo trgovino avtomobilskih potrebščin, nadomestnih delov, pnevmatik, olja itd. preselil **z Trga svobode 6**

**na Trg svobode šte. 1
(grad)**

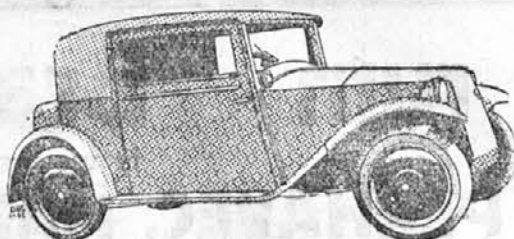
Svoje dosedanje odjemalce prosim, da mi tudi v novem lokalu ohranijo svojo naklonjenost.

Spomnite se CMD! **Se priporočam — Ladislav Kardoš**

Za birmo! Za potovanje!

Vse v veliki izbiri in po solidnih cenah priporoča
Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13

Naitrpežnejši osebni in tovorni vozovi
za naše ceste. — 2, 4, 6 in 12 cilindrski, dvojne nihalne osi, brezokvirna šasija.

TATRA-AVTO

Zagreb, Kustošija 6,

Maribor, Cankarjeva ulica 26.

Tvornica ovratnikov

Močivnik & Drug. Rotovski trg 6 išče praktikanta

za pranje in škrobljenje ovratnikov. — Mora biti jugoslovanski državljan, vojaščine prost. Kemičarji imajo prednost.

Javna sodna dražba.

Dne 9. junija 1933, ob 9. uri predpoldne, bo pri sreskem sodišču v Mariboru, soba šte. 27, v konkurzni zadevi Martina in Josipine CVILAK, javna dražba posestva Jareninski dol. Podrobne informacije v zadevi daje konkurzni upravitelj dr. Kumbatović Filip, odvetnik v Mariboru, Kralja Petra trg šte. 1.

2054

Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD

MARIBOR

Telefon 22-82

Brzjav:
Pinlen, Maribor

2088

Priporoča svojo
zalogo po zmernih
cenah

Angleško blago

najodličnejše kakovosti
sodobnih znamk

„Smartex“

za praktične, solidne sportne, promenadne in potovalne obleke.

„Ventex“

blago, ki je tkano na poseben način in vzbuja pri nošnji prijeten občutek ter združuje eleganco, vsečnost in izredno trpežnost.

„Picci triply“

najidealnejša kakovost za elegantne, lahke moške obleke v vseh najmodernejših barvah.

Vse te vrste blaga ima vedno na zalogi

FRANJO MAJER
MARIBOR, GLAVNI TRG 9

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker **jamči za vloge** pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Moško perilo (tudi po meri) Tekstilana Büdefeldt

Lastni izdelki

Nizke cene!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru